

Předseda PSP Miloslav Vlček: Ano, pane poslanče. Vyzývám všechny poslankyně a poslance, kteří nechtějí sledovat rozpravu, aby jednací sál opustili, a ostatní, aby se ztišili a my mohli pokračovat v naší rozpravě.

Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Zdeněk Jičínský: Vážení kolegové, jsem rád, že jak pan místopředseda Filip, tak i kolega Benda své procedurální návrhy považovali za vhodné předložit k hlasování až po rozpravě, protože by se nám mohlo stát to, co už se nám někdy stávalo, že parlamentní rozprava byla redukována na rozpravu jenom těch, kdo mají přednostní právo vystoupit, a normální poslanec se k hlasu tady nedostane. (Hluk v sále trvá.)

Já jsem si samozřejmě vědom, že parlamentní demokracie je založena na fungování poslaneckých klubů, ale my nemáme tak dalece organizovaný parlament, jako je německý Bundestag, a v tomto směru si myslím, že i normální poslanci -

Předseda PSP Miloslav Vlček: Pane poslanče, já vás přeruším, promiňte, že vám skáču do řeči, a poprosím ještě jednou poslance a poslankyně, aby se ztišili, protože hluk přesahuje únosnou mez. Prosím, pane poslanče, pokračujte.

Poslanec Zdeněk Jičínský: Takže jsem rád, že je příležitost, abychom dokončili rozpravu k Lisabonské smlouvě, která byla na minulé schůzi přerušena. Byl bych rád - ale obávám se, že pan premiér tu není, a je mi to líto, protože některé mé otázky jsou určeny jemu a nevím, zda bude tu někdo, kdo je bude s to zodpovědět, protože tu není, nemýlím-li se, ani pan místopředseda vlády Vondra. (Trvalý hluk v sále.)

Možná že jste sledovali vystoupení premiéra jako předsedy Evropské unie v Evropském parlamentu, kde byl předmětem určité kritiky za to, jak české předsednictví funguje. Můj kolega europoslanec Richard Falbr tam řekl, že se řídí zásadou - je to ta známá anglická zásada: dobrá, nebo špatná, je to moje země - že tam českého premiéra za výkon předsednictví kritizovat nebude, a uznal mu jistý vývoj v jeho stanoviscích. My ale tu nejsme na půdě Evropského parlamentu, jsme na půdě české Poslanecké sněmovny a musíme hovořit o tom, jak probíhá jednání o Lisabonské smlouvě. A já skutečně tady vidím na straně ODS jako hlavní vládní strany některé věci, které mi nejsou pochopitelné.

Pan ministerský předseda ve velkém rozhovoru v Právu z 20. prosince řekl -

Předseda PSP Miloslav Vlček: Pane poslanče, promiňte, ještě jednou vás přeruším. Pokusím se ztišit kolegyně a kolegy, a jestli se to nepodaří, budu muset přerušit jednání naší schůze. Děkuji, pokračujte.

Poslanec Zdeněk Jičínský: Byl bych rád, kdyby kolegové z ODS poslouchali, protože tato slova jsou určena především jim. Pan ministerský předseda v tomto rozhovoru, který jsem tu zmínil, prohlásil, že Lisabon může být vyvážen jenom smlouvou s USA o radaru. Já bych se chtěl zeptat, jakou to má logiku, protože žádný věcný kontext tu není. Je to jednání o dvou zcela různých věcech. Na jednání jak zahraničního výboru, tak i na jednání ústavněprávního výboru jsem upozornil kolegy z největší vládní strany, že se tady směšují dvě záležitosti, dva procesy. Schválení Lisabonské smlouvy a potom to, co je otázka, zda budeme považovat za vhodné změnit jednací řád Poslanecké sněmovny, případně Senátu, v tom smyslu, aby pro vládu byl stanoven nějaký imperativní mandát v určitých případech, kdy vláda se má rozhodovat, zda bude podporovat hlasování kvalifikovanou většinou, nebo zda má podporovat hlasování jednomyslné. Bohužel jsem nedostal odpověď, proč tyto věci se spojily tak, že mají být projednány najednou. (V sále je stále velký hluk. Poslanci se baví a neposlouchají.)

Předseda PSP Miloslav Vlček: Pane poslanče, přerušuji tuto schůzi do 15.30 hodin.

(Jednání přerušeno v 15.09 hodin.)

[Předseda PSP Miloslav Vlček](#): Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, budeme pokračovat v rozpravě. Prosim pana poslance Jičínského, aby pokračoval ve svém diskusním příspěvku. Připraví se pan poslanec Exner. Prosim, pane poslanče, máte slovo.

[Poslanec Zdeněk Jičínský](#): Vážený pane předsedo, vážení kolegové, lituji, že tu jsou lavice vládní strany tak prořídle, protože je skutečně na nich, aby dali odpovědi na určité otázky týkající se ratifikace Lisabonské smlouvy, respektive jejího schválení v Poslanecké sněmovně.

Pan ministerský předseda tady řekl, že sice smlouvu podepsal, ale že samozřejmě jestli bude schválena, nebo ne, to je věc Parlamentu. To my taky víme, v tomto směru samozřejmě že Ústavu známe. Ale jenže pan ministerský předseda tuto smlouvu podepsal a je v tomto směru vázán Vídeňskou úmluvou o smluvním právu, která toho, kdo smlouvu podepsal, zavazuje k tomu, aby učinil vše, aby parlamentními procedurami smlouva byla do ratifikace dovedena. Pokud takovýto smluvní partner, který převezme tento závazek na mezinárodní úrovni, není s to tento závazek na domácí scéně prosadit, pak tím jenom prokazuje, že je nedůvěryhodný představitel země, která takovýto závazek vůči veřejnosti zahraniční přejímá. A bylo by na místě, aby z toho vyvodil příslušné důsledky, tedy aby rezignoval, protože nesplnil něco, co jménem České republiky se zavázal realizovat. Takže to je tato ústavní poloha, a byl bych rád, aby členové ODS si toto vzali na vědomí. To není jenom vnitřní domácí záležitost.

Já mohu chápat vnitřní problémy, které má řada členů ODS s tímto, řekl bych, souhlasem, protože svého času byl to pan premiér, který podepsal s britskými konzervativci a s nějakou už dost obskurní pravicovou polskou stranou Pražskou výzvu proti evropské integraci. A já uznávám rád, že pan premiér si uvědomil, že na této pozici Česká republika, kterou on jako představitel vlády reprezentuje, setrvat nemůže. Jsem rád, že pan ministr Říman si uvědomil a uznal, že není pro Českou republiku jiná možnost, než Lisabonskou smlouvu ratifikovat. Jsem rád, že i takový euroskeptik, jako je předseda nebo vedoucí skupiny europoslanců Jan Zahradil, doporučuje poslancům i senátorům, aby smlouvu schválili, protože jinak opravdu hrozí - a je mi líto, že si to řada poslanců i senátorů ODS neuvědomuje - že Česká republika se dostane na periferii evropského dění. A jestliže jsme po listopadu volali, že chceme zpátky do Evropy, tak tomu nebraňme. V té Evropě jsme, máme dnes vynikající možnost jako předsednická země dokázat, že v té Evropě jsme právem a že jsme tam chtěli, tak to nekazme.

Samozřejmě vím dobře, že vůči Lisabonské smlouvě lze mít x výhrad, ale těm kolegům, kteří mají tyto výhrady, bych doporučil, aby se zamysleli nad schopností českého Parlamentu i této Poslanecké sněmovny se o různých vážných otázkách dohodnout. Za několik volebních období jsme nebyli s to se dohodnout na omezení poslanecké nebo senátorské imunity na dobu mandátu. Tak jestliže máme takovou neschopnost se dohodnout, tak proč tak kritizujeme těch 27 států, které se na Lisabonské smlouvě dohodly? To bychom měli považovat za obrovský státnický výkon, že přes všechny ty národní a specifické rozdíly, které mezi zeměmi jsou, vědomí významu Evropské unie převážilo nad různými výhradami.

Také bych chtěl říct těm kolegům z ODS, kteří říkají: Já jsem pro Evropskou unii, ale ne pro takovouhle podle Lisabonské smlouvy. Toto je hezké, ale je to bezobsažná fráze, protože chceme-li tu Evropskou unii, pak se musíme pohybovat v rámci těch pravidel a toho rámce, který je stanoven dosavadními smlouvami, které se mají právě Lisabonskou smlouvou měnit. Čili pokud jsme toto nechťeli, mohli jsme mít určité výhrady v procesu schvalování. Ty jsme neuplatnili, neuplatnili jsme to, co uplatnili Britové, co uplatnili Poláci - i když myslím, že to velký význam nemá a že ty důvody na naší straně nebyly - ale toto je jiná záležitost. Ale teď se pohybuje v tom rámci, že máme, jak už to u mezinárodních smluv bývá, dvě možnosti: přijmout, nebo nepřijmout.

Takže to je prosím - hic Rhodus, hic salta! Tady prostě není jiná možnost.

Pokud chcete - a já jako zástupce sociální demokracie říkám, že my proti tomu nejsme - s ratifikací nebo se schválením Lisabonské smlouvy provést určité změny v jednacích řádech Poslanecké sněmovny a Senátu, a to v tom smyslu, aby bylo možno tam zakomponovat návrh na podání žaloby pro porušení subsidiarity a potom určité možnosti imperativního mandátu, pak jak říkám, jsme pro, jsme ochotni to podepsat, ale nevidím jaksi nezbytnost, aby tyto dva procesy synchronně byly nutné

ukončeny. O tom je třeba ještě jednat, proč to tak jaksi potřebujete schválit najednou, protože pokud se vysloví nezbytná ústavní většina pro Lisabonskou smlouvu, nepochybuji o tom, že nebude důvodu, když tu nikdo při takovém předběžném jednání se proti té změně jednacího řádu nepostavil, proč bychom tu změnu jednacího řádu neprovedli. Takže mně se to zdá jenom jako určitá zdržovací taktika.

Pokud jaksi pan předseda vlády tady zmínil jednání, jehož jsem se zúčastnil minulý týden, tak tam byl určitý postup projednán, ale chci říci, že to nebylo jednání jaksi politické, bylo to jednání o určitých právních modalitách, o řešení věci, politická dohoda musí být dosažena, a bohužel na straně vládní koalice jsem neviděl žádnou vůli k takovému politickému jednání a žádné politické jednání a dohoda s tím spojená bohužel zatím nebyla. Takže tenhle ten problém je otevřen a je třeba o něm ještě jednat, abychom se dohodli, protože v té vlastní věci nepochybně tu dohoda být musí, protože je třeba ústavní většiny a bez souhlasu velké části hlavní vládní strany taková ústavní většina není dosažitelná.

Já bych vám ještě ocitoval rád, protože myslím, že někdy ty naše domácí problémy nám zastiňují vědomí těch mezinárodních souvislostí, abychom si skutečně byli vědomi významu toho, jak se česká země jako předsednická země Evropské unie chová, a aby členové té hlavní vládní strany si uvědomili skutečně kuriozitu situace, do které jsme se dostali, když vláda, jejíž předseda Lisabonskou smlouvu podepíše, se nesnaží o to, aby tato smlouva byla parlamentním způsobem schválena.

(15.40 hodin)

(pokračuje Jičínský)

Jsme dnes poslední země z těch 27, která v parlamentě tuto smlouvu neschválila. To je skutečně stav zvláštní, zejména když je to za našeho českého předsednictví. A setkáváme se tu se zvláštními námitkami zejména v Senátu, kde část senátorů z hlavní vládní strany uvažuje, že se znovu obrátí s otázkami na Ústavní soud. Je to podivná zdržovací taktika, která jenom poškozuje - nemyslím si, že būhvĳjak velkou - prestiž této vlády, ale zejména poškozuje prestiž České republiky jako člena Evropské unie a jako předsednické země. Myslím, že ti senátoři, kteří tento návrh chtějí podat - jestli ho podají, nebo ne, můžou ho podat, až tedy proces schvalování v obou komorách projde - ale obávám se, že si vůbec nepřčetli nálezu Ústavního soudu, který odpovídal na otázky, které mu Senát předložil, protože je pravda, že ten nálezu Ústavního soudu se vyrovnává velmi podrobně s výhradami a otázkami, které mu formuloval Senát, a do jisté míry i s výhradami, které byly obsaženy ve stanovisku prezidenta republiky, ale budete-li čist ten nálezu důkladně, tak zjistíte, že odpověď Ústavního soudu je jednoznačná a že žádné další otázky a pochybnosti nejsou namístě, a pokud budou v rámci nějakého podivného zdržovacího manévru předloženy, pak se jim dostane od Ústavního soudu nutně odpovědi, že smlouva není v rozporu s ústavním pořádkem.

Skutečně jsem se musel pobavit, ale je to takové smutné pobavení v těchto souvislostech, když pan senátor Kubera jako velký ústavní odborník hovořil o tom, že Ústavní soud řekl, že smlouva není v rozporu, ale tím neřekl, že je v souladu. Já tu nechci rozebírat sémantické problémy, ale ústavní formulace říká jasně, že Ústavnímu soudu lze podat jisté návrhy, zda tedy to nebo ono je nebo není v rozporu s ústavním pořádkem, a Ústavní soud se vyslovuje ve smyslu této ústavní formulace. Takže on se vyslovil tak, jak mu ústava ukládá. Konstatoval, že Lisabonská smlouva v rozporu s ústavním pořádkem není. I to by bylo dobře, kdyby kolegové z hlavní vládní strany vzali v úvahu.

A jsou tu ještě další otázky obecnější, které jsou s tímto problémem spojeny, protože se někdy objevují takové jaksi pochybnosti - no dobře, my to schválíme, ale pan prezident to nebude ratifikovat. Tak je třeba po mém soudu si uvědomit určité základní principy toho, jak funguje Česká republika a její ústava a ústavní pořádek jako ústavní systém parlamentní republiky. Jestliže lid je zdrojem veškeré moci, lid volí jako své zástupce poslance a senátory a ti se rozhodnou na určitých ústavních nebo zákonných předlohách, pak tedy - když vezmu v úvahu ještě onu cestu k Ústavnímu soudu a Ústavní soud neshledá žádné problémy - nemůže prezident republiky neratifikovat. To platí u mezinárodních smluv a platí to i u zákonů, resp. u ústavních zákonů. Já to říkám, protože současný pan prezident si osobuje zvláštní právo nepodepsat zákon, i když proti němu nevznesl veto. Samo veto je ústavně problematické, ale prostě jestliže ho nepodepsal, tak nauka za první republiky na to měla jasnou odpověď: prezident takový zákon nemusí podepsat, ale potom je jeho povinností rezignovat. Myslím, že bychom si určité věci měli ujasnit, pokud chceme, aby náš ústavní systém fungoval, a fungoval lépe než dosud, a abychom svým chováním neznehodnocovali základní ústavní a politické principy v naší veřejnosti.

Vy dost dobře víte - já o tom mluvím neustále - že občané vůči nám žádnou zvláštní důvěru nemají, ale měli bychom se starat o to, abychom tento stav změnili, ne abychom ho podporovali, aby důvěra vůči nám klesala. A tady znovu apeluji na vládní odpovědnost hlavní vládní strany za schválení Lisabonské smlouvy.

Ještě mi dovoluňte jednu věc. Mám tu francouzský *Expres*, což je známý liberální týdeník, velmi vlivný ve Francii, a tam se říká: "Vítězství Moneta nad Stalinem." Vztahuje se to právě k Lisabonské smlouvě, Stalin je tu jako symbol spuštění železné opony a rozdělení Evropy, Monet je tu jako ten, kdo stál u ideového základu evropské integrace. A je tu otázka na Sylvii Goulardovou, což je prezidentka evropského francouzského hnutí, co zůstává z evropského snu, když český předseda vlády Mirek Topolánek, jehož země v současné době vykonává předsednictví, kritizuje Lisabonskou smlouvu před parlamentem. Nejprve tedy odpověď je: Tento pán není příliš koherentní. Připojil svůj podpis pod tento text. Jestliže ho nechtěl podepsat, pak to měl říci. A ostatně, slyšet českého ministerského předsedu na tribuně Evropského parlamentu dokazuje, že evropský sen už zašel dosti daleko. Evropský proud je silná moc, nic jej nezastaví. Může ztrácet čas, ztratit etapy a nepřipravovat budoucnost, ale smysl historie je jasný, a jestliže Čech má nyní klíče k evropskému domu, je to důkaz, že Monetova myšlenka zvítězila nad Stalinem.

Měli byste si to, vážení kolegové z ODS, vzít vážně k srdci. (Potlesk ze středu sálu.)

Předseda PSP Miloslav Vlček: Děkuji, pane poslanče. Nyní vystoupí pan poslanec Exner, připraví se pan poslanec Hamáček. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Václav Exner: Vážený pane předsedo, členové vlády, dámy a pánové, Komunistická strana Čech a Moravy zaujala již začátkem minulého roku záporné stanovisko k tzv. reformní nebo Lisabonské smlouvě, a to především pro její obsah. Návrh podle našeho názoru nevychází z potřeb většiny lidí, právě naopak. Od odmítnuté Ústavy pro Evropu se liší spíše kosmeticky. To jsme ostatně konstatovali již při prvním čtení.

Na rozdíl od parlamentů jí velká část občanů v celé Evropské unii odmítá. STEM u nás v poslední době udělal průzkum, kde 56 % našich občanů má Evropskou unii jako celek za nedostatečně efektivní, a bohužel návrh Lisabonské smlouvy nepřispívá k větší efektivnosti Evropské unie. Protože však se někteří, především zástupci České strany sociálně demokratické, snaží o rychlé dokončení jednání souhlasem s ratifikací bez ohledu na obsah i proceduru, myslím si, že je potřeba se v této chvíli věnovat především vážným problémům, které jsou spojeny s procedurálními otázkami.

Čas, který od předložení Lisabonské smlouvy do Poslanecké sněmovny uplynul, se marní i pro překonávání procedurálních problémů. Komory Parlamentu dosud nedostaly oficiální konsolidované znění, jak to vyžaduje jednací řád Poslanecké sněmovny. U změn smluv má být totiž předloženo platné znění a vyznačeny změny. To splněno není a konsolidované znění by to aspoň částečně naplňovalo.

(15.50 hodin)

(pokračuje Exner)

K dispozici máme pouze pracovní dokument připravený odborem informování o evropských záležitostech Úřadu vlády. Ale už je k dispozici úřední text Evropské unie, který byl zveřejněn už 9. května loňského roku, a ten splňuje požadavky, které žádá jednací řád Poslanecké sněmovny na předložení takové smlouvy do Poslanecké sněmovny. Nechápu, proč vláda zatím nevyužila této možnosti, aby poslancům příslušný text předala.

Za druhé. Sněmovna zatím ani nezačala projednávat návrh poslanců na vydání ústavního zákona o referendu o přistoupení České republiky ke smlouvě, který byl předložen na jaře minulého roku. To je především nekorektní a již o tom mluvil místopředseda Poslanecké sněmovny Vojtěch Filip. Žádal, aby toto jednání před definitivním ukončením jednání o Lisabonské smlouvě bylo uskutečněno.

Dalším problémem je, že součástí Lisabonské smlouvy je v článku 6 upravené Smlouvy o Evropské unii uznání Listiny základních práv Evropské unie ve znění z 12. prosince 2007. Tato listina však u nás není ratifikována a ani teď není souběžně k ratifikaci předložena. Jistě jí nelze ratifikovat nějak nepřímo.

Při jednání zahraničního výboru se pan místopředseda vlády Vondra snažil vysvětlit, že Listina základních práv Evropské unie nebyla podepsána Českou republikou, ale jenom třemi představiteli Evropské unie, nicméně po začlenění do Lisabonské smlouvy a nabytí platnosti článku 6, tak jak je napsán, se podle této Listiny základních práv Evropské unie budou muset všichni povinně řídit a také soudy Evropské unie podle ní mají soudit. Neumím si představit, že by bylo možné využít v soudním jednání dokumentu, který by příslušné země prostě a dobře neuznaly, protože v oblasti základních práv není Evropská unie výhradním obhospodařovatelem příslušné legislativy.

Další důležitá věc je, že výbory Poslanecké sněmovny dosud nedokončily projednání. Ústavněprávní výbor, jak jsme slyšeli, jednání znovu přerušil a zatím nedošlo ke splnění požadavku zahraničního výboru na přípravu řešení takzvaného vázaného mandátu pro vládu ve věcech rozhodování v Evropské unii. Ústavněprávní výbor zatím jenom stanovil postup, jakým by se mělo dále pokračovat, a požádal o stanoviska některé parlamentní instituce a také poslanecké kluby.

Já se domnívám, že předložený návrh zpracovaný legislativním odborem Poslanecké sněmovny je v zásadě dobrý a že je základem pro jednání. Jsem toho názoru, že je možné souběžně projednat i změnu jednacího řádu Senátu, a to ve shodě se Senátem, a jsem rád, že bylo naznačeno, že v tomto směru začínají již jednání. Myslím si, že otázka řešení vázaného mandátu je záležitostí, kterou ve svém nálezu dává v uvážení i Ústavní soud. Pan profesor Jičínský se zabýval problematikou, kdy by případně taková změna jednacího řádu měla být projednána. Upozorňuji, že pokud by došlo k všeobecné shodě, je možno využít jednání podle § 90 odst. 2 a takovou změnu jednacího řádu Poslanecké sněmovny a Senátu případně schválit už v prvním znění.

Podmínky pro projednání ve Sněmovně nejsou naplněny ani ve výboru pro evropské záležitosti a v zahraničním výboru, které také dosud neukončily svá jednání o této problematice. V nálezu Ústavního soudu k Lisabonské smlouvě je celá řada věcí k diskusi. Projednání ratifikace v komorách Parlamentu a případné stvrzení ratifikace prezidentem jsou nevratné kroky. Mínění našeho Ústavního soudu, že by za určitých okolností mohl posuzovat akty vyplývající z ratifikované smlouvy v rozsahu, jak jejich přijetí smlouva nekonfliktně umožní, ale následně by se případně dostaly do kolize s naší ústavou jako důsledek přijaté Lisabonské smlouvy, tak celý tento postup je prostě nejméně diskutabilní.

Otevřen zůstává také další postup po irském odmítnutí Lisabonské smlouvy v referendu. Podle dosavadních pravidel by tím mělo jednání o smlouvě skončit nepřijetím. Lisabonská smlouva počítá s takovým řešením v případě, že nejméně tři čtvrtiny zemí však pozitivně Lisabonskou ratifikují, a dává lhůtu dva roky na řešení případného rozporu. Podle toho, že Irové rozhodli jinak, je však tato nová situace řešena poněkud ukvapeně a zatím není rozhodnuto, jak vlastně postupovat. Snaha, aby v Irsku rozhodli jinak než v prvním referendu, se podle mého názoru blíží vydírání. Šalamounská řešení, jak obejít nové rozhodování, když se pro Iry dohodly nebo dohodnou ústupky, vedou k pochybnostem. Změna Lisabonské smlouvy by v každém případě měla být znovu projednána v parlamentech, které už o ratifikaci rozhodly.

Pokud přichází v úvahu projednat případné změny týkající se Irska a třeba i dalších zemí v rámci přístupové smlouvy Chorvatska do Evropské unie při ratifikaci takové přístupové smlouvy, kdy by se zároveň schválily věci týkající se změn Lisabonské smlouvy pro Irsko, to je přece použití přilepků, které u nás už pro obyčejné zákony přednedávnem Ústavní soud výslovně zakázal. Udělat to se smlouvou takového významu je podle mého názoru spíše procedurální ostudou pro celou Evropskou unii.

Ale je tady i jeden háček týkající se Chorvatska. Pro české předsednictví je sice přijetí Chorvatska do Evropské unie prioritou, ale nemusí to být tak hladké. Jeho jediným problémem není hraniční spor se Slovinskem, kvůli kterému vše může být blokováno, ať už jde o hranice na moři anebo na souši. Zůstává také problém dodržování ostatních pravidel Evropské unie Chorvatskem. Například problematika lidských práv, problematika vyhnaných několika set tisíc Srbů ze Srbské Krajiny, kteří v současné době jsou prakticky ve vyhnanství bez státního občanství, bez možnosti řešit některé běžné občanské věci, jako například důchody, a také bez dořešení jejich majetků, které zanechali v Srbské Krajině.

Druhá zveřejněná metoda, která by mohla umožnit obejít toho, že by se dohodly pro Irsko případné změny, je podle vzoru takzvané Edinburské dohody z roku 1992, kterou se tehdy vyšlo vstříc podobným námitkám Dánska proti úpravám tehdejšího EHS. Jde o to, že by se přijalo jen souhlasné rozhodnutí

prohlášené za politicky a právně závazné, aniž by se ratifikovalo. To je podle mého názoru ale ještě spornější postup, protože by se na něm podílely většinou jen vlády bez úplné účasti parlamentů.

Kolem Lisabonské smlouvy se však s náznaky vydírání i v našich domácích poměrech. Představitelé České strany sociálně demokratické v některých vystoupeních podmínili souhlas s rychlou ratifikací svou tolerancí k vládě po dobu českého předsednictví v EU. Snad už od tohoto požadavku odstoupili. Avšak naopak někteří zástupci Občanské demokratické strany by rádi vyměnili takový souhlas s podporou a rychlou ratifikací česko-amerických smluv o základně s radarem u nás nebo za jiné, podobně problematické věci. Jsou to divné představy o demokracii.

(16.00 hodin)

(pokračuje Exner)

Rádné projednávání smlouvy by mělo být základem. Říká se, že až 80 % českého právního řádu je převzato, odvozeno nebo alespoň ovlivněno směrnicemi, nařízeními, smlouvami a dalšími akty Evropské unie. To jen zvýrazňuje důležitost jednání o ratifikaci. Obsah smlouvy je samozřejmě důležitější než formální postupy. Integrovaný proces a sama Evropská unie ale nemohou být demokratické a přijaté občany, nebudou-li postupy jednání bez významných vad a problémů.

Na základě všech těchto skutečností bych chtěl také já navrhnout přerušování projednávání tohoto bodu, a to do skončení jednání na základě přijetí definitivního rozhodnutí nebo stanovisek ve stanovených výborech v Poslanecké sněmovně. Ale aby se celý proces neprotahoval donekonečna, navrhuji omezit to limitem nejpozději do 31. 5. letošního roku.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Dalším přihlášeným do rozpravy je pan kolega Hamáček. Prosím jej tedy o slovo. Po něm bude mluvit paní poslankyně Jacques.

Poslanec Jan Hamáček: Vážená paní místopředsedkyně, vážená vládo, dámy a pánové, já jsem byl přihlášen již v prosinci, takže ta moje přihláška byla přenesena na dnešní schůzi. Já bych se chtěl vrátit k tomu, o čem jsme v prosinci mluvili, tedy o tom tisku, který nám byl předložen k ratifikaci. Tehdy v prosinci jsme se nacházeli v atmosféře, kdy se o Lisabonské smlouvě mluvilo hodně, psalo se o ní v denním tisku. Tím hlavním důvodem samozřejmě byl nález Ústavního soudu, který 26. listopadu jasně a nade vše pochybnost vyjasnil vztah mezi touto mezinárodní smlouvou a ústavním pořádkem České republiky.

Ještě než se dostanu k textu samotnému, dovoluji mi krátké ohlédnutí, protože mám za to, že je důležité, abychom se také podívali, jak ten dokument byl sjednáván. Je potřeba se přihlásit k tomu, co tady říkali někteří předřečníci, že ten proces a jeho završení, tedy sjednání Lisabonské smlouvy, byl jednoznačně úspěšný a byl to velký úspěch, protože není jednoduché se ve složení 27 členských států dohodnout na takto komplikovaném dokumentu. Předseda vlády a ministr zahraničních věcí dokument podepsali a Sněmovně byl předložen k ratifikaci podle článku 10a, stejně tak Senátu. Senát využil svého práva a obrátil se na Ústavní soud a požádal o přezkum, resp. preventivní kontrolu souladu této mezinárodní smlouvy s ústavou. Já si myslím, že to byl krok rozumný, protože odstranil možné obavy, které dávaly těm, kteří jsou odpůrci Lisabonské smlouvy, používat některé argumenty při té debatě, které Ústavní soud vyvrátil. Nebyli jsme jediným státem, který takto postupoval. Francie, Španělsko, Německo postupovaly obdobně. Ústavní soud jednomyslně přijal tento závěr a s tím závěrem souhlasilo všech patnáct soudců Ústavního soudu.

Pan místopředseda vlády Vondra, který zde dokument odůvodňoval, tu smlouvu nazval kompromisem a já bych se chtěl zeptat těch, kteří Lisabonskou smlouvu kritizují, jestli si dokáží představit nějaký jiný kompromis, resp. jestli jsou přesvědčeni, že v případě, že by se Evropská unie vrátila k jednacímu stolu, by byl výsledný dokument jiný, nebo v čem by byl jiný, než je dokument, který leží před námi. Já jsem přesvědčen, že pozice jednotlivých národních států jsou víceméně neměnné v této věci, každý stát si stojí za svým a pokusil se prosadit do Lisabonské smlouvy maximum možného. Nejsem přesvědčen o tom, že při nějakém jiném jednání někdy v budoucnu by členské státy postupovaly odlišně.

Myslím si, že je nutné, aby se Evropa pohnula dopředu a aby našla východisko z té dlouhotrvající krize svého vnitřního uspořádání. Vzpomeňme si - to není debata, která trvá týdny či měsíce, to je debata,

kteřá trvá roky. Čím více se budeme věnovat debatě o smluvním uspořádaní Evropské unie, tím méně času budeme mít na to, věnovat se tomu, co je opravdu důležité, to znamená jakou roli má hrát Evropa ve světě, jakým způsobem se vypořádá Evropská unie s aktuálními výzvami, a to nejen na světové úrovni, ale v rámci Evropské unie samotné. Myslím, že finanční krize, které dnes čelíme, je toho dobrým důkazem.

A pokud jsem volal po alternativách, zajímalo by mě, nebo se chci zeptat těch, kteří odmítají Lisabonskou smlouvu, zda by mi mohli vysvětlit, jak chtějí naplňovat zahraničněpolitické priority České republiky a zahraničněpolitické priority této vlády, která mluví o nutnosti rozšiřování Evropské unie směrem na východ a na jihovýchod, když současný smluvní rámec toto prostě neumožňuje. My jsme si jako jednu z priorit vzali rozšíření - myslím Česká republika - Evropské unie o Chorvatsko, a přitom Smlouva z Nice jasně říká, že po dosažení počtu 27 států je potřeba přejednat smluvní rámec. Tedy rozšíření o Chorvatsko je velmi obtížné, a to již nemluví o dalších zemích. Nevím, jak je to v souladu s tou další prioritou této vlády, která mluví o potřebě východního partnerství. Já si myslím, že pokud se podíváme na historii spolupráce Evropy a východu, ukazuje se, že možná by bylo daleko rozumnější místo urychleného rozšiřování Severoatlantické aliance východním směrem, které spolu přináší mnohé problémy, tak dát důraz na směr evropský a stimulovat rozvoj smluvní základny mezi Evropskou unií a zeměmi na východ od nás a s perspektivou možného jejich členství v Evropské unii. To by možná bylo rozumnější, ale toto není možné za stávajícího smluvního rámce.

Podíváme-li se na současnou Evropskou unii na mezinárodní scéně, unie je oprávněně kritizována za to, že není akceschopná. Pokud kritizujeme unii za nedostatek akceschopnosti, nebo použijí-li výroku některých čelných světových politiků, že nevědí, komu v Evropské unii mají telefonovat, že Evropská unie v zahraniční politice je nečitelná, tak to je přesně to, co Lisabonská smlouva odstraňuje. Myslím si, že nedávný konflikt v Gaze byl zářným příkladem toho, jak nutně Evropská unie v oblasti zahraniční politiky potřebuje reformu. Do regionu vyjžděla delegace prezidenta Sarkozyho, vyjžděla tam delegace českého předsednictví, které se účastnil francouzský, český, švédský ministr zahraniční, vysoký představitel Javier Solana a komisařka Ferrero-Waldnerová. Podle Lisabonské smlouvy bych očekával, že za dobu platnosti Lisabonské smlouvy bude ta delegace maximálně dvoučlenná - stálý předseda Evropské rady volený na dva a půl roku plus vysoký představitel pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku s také déletrvajícím mandátem. Tedy jasně zjednodušení a zprůhlednění té pozice Evropské unie na světové scéně.

Já se nebudu zabývat tím nálezem Ústavního soudu, všichni jsme jej dostali a věřím, že jsme jej všichni i četli. Já jsem pouze přesvědčen, že kolegové ze Senátu, z výboru pro evropské záležitosti, ti všichni, kteří jsou podepsáni pod tou žádostí nebo tím podáním Ústavnímu soudu, odvedli dobrou práci a dotázali se Ústavního soudu na všechna sporná ustanovení. Tedy nevidím důvod, proč nyní hledat ještě nějaké další ustanovení Lisabonské smlouvy, které by snad mohlo být v kolizi s naší ústavou. Já věřím tomu, že senátní evropský výbor a ti senátoři, kteří jsou pod tím podáním podepsáni, nic nezapomněli a na všechny klíčové otázky se dotázali.

Nedávno jsem sledoval vystoupení některých kolegů ze Senátu, kteří chystají nějaké další podání, předpokládám až po ratifikaci. Některé argumenty jsou zajímavé. Já jsem zaznamenal, že jeden ze senátorů poukazoval na to, že podle Lisabonské smlouvy bude Evropská unie moci více mluvit do energetiky, protože to přechází do skupiny většinového hlasování. Mně se chce skoro říci zaplať pánbůh. Pokud se podíváme na stav energetických sítí, zejména těch transportních sítí v Evropě, pro transport plynu a ropy, tam jsou obrovské deficity, a možná kdyby tento sektor byl akceschopnější a neplatilo tam národní veto, tak možná bychom nečelili plynové krizi v tomto rozsahu, mohli bychom daleko pružněji vykrývat ty deficity a předávat si nebo vypomáhat si vzájemně dodávkami plynu z jiných zemí. Koneckonců, pokud je vlajkovou lodí českého předsednictví plynovod Nabucco, tak to je projekt, který je velmi dlouho sužován různými obstrukcemi.

(16.10 hodin)

(pokračuje Hamáček)

Některé členské státy nejsou úplně nadšeny z toho, že by měly vydávat peníze EU právě na takovýto plynovod, který je pro náš region klíčový a důležitý. Možná v režimu většinového hlasování by bylo

jednodušší toto rozhodnutí přijmout a mohli už jsme dávno nějaký takový plynovod mít postaven. Nejsou to vždycky jenom minusy, ale kolikrát se ukazuje, že Lisabonská smlouva má i svá pozitiva. Závěrem bych se chtěl zastavit u dnešní situace. Já mám pocit, že vláda neví, jak dál, za každou cenu hledá argumenty, jak ten dokument ještě pozdržet v tom procesu, jak oddálit závěrečné hlasování. Stykový zákon. Je evidentní, že v dohledné době nebude možné tuto novelu nebo tento zákon projednat, tak se mluví o novele jednacího řádu. Kolega Jičínský o tom již mluvil. My se nebráníme žádné debatě o změně jednacího řádu. Možná by bylo zajímavé jednacím řád změnit, a to nejen v této oblasti, ale jsou tam i jiná ustanovení, která by si zasloužila naši pozornost. Ale to přece není nutné spojovat! My jsme se o tom bavili na zahraničním výboru. Tady je poukazováno na to, že výbory nedoprojedly Lisabonskou smlouvu, ale věřím, že všichni kolegové, kteří byli na jednání zahraničního výboru, mi potvrdí, že 95 % debaty na zahraničním výboru, teď na poslední schůzi, nebylo o Lisabonské smlouvě. Drtivá část debaty se odehrávala kolem předlohy, kterou zpracoval legislativní odbor Sněmovny, o tom, jak se má změnit jednacím řád Sněmovny, přičemž tento dokument ještě vůbec nemá číslo sněmovního tisku, tudíž nevidím důvod, proč bychom ho projednávali, a už vůbec není důvod jej vázat na Lisabonskou smlouvu, protože i když Lisabonskou smlouvu dnes ratifikujeme, stejně nevstoupí v platnost a my máme minimálně půl roku na to, abychom se pečlivě věnovali debatě o jednacím řádu Sněmovny.

Takže můj dojem je ten, že debata o nutnosti změnit některé další normy našeho právního řádu je pouze debatou zástupnou. Vládní koalici, resp. její nejsilnější část, se prostě nechce hlasovat o Lisabonské smlouvě. To, co to má za důsledky v EU, o tom již mluvili kolegové. My jsme prostě v paradoxní situaci, kdy vládní poslanci odmítají podpořit vládní materiál. Je to smutné a je tomu tak.

Já bych chtěl všechny vyzvat k tomu, aby se projednávání vrátilo k meritu věci. Pojďme se bavit o Lisabonské smlouvě. Myslím si, že za ten rok, co Lisabonská smlouva je v Parlamentu, tak ji máme všichni přečtenou, prodebatovanou, rozpitvanou a jakékoliv prodlužování této debaty je opravdu jenom hledání zástupného problému. Proto vás prosím, či žádám, hlasujme o Lisabonské smlouvě teď, dnes a vyšleme tím do Evropy jasný signál, že to s evropskou integrací myslíme vážně. Děkuji. (Potlesk poslanců ČSSD.)

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuji panu poslanci Hamáčkoví. Prosím nyní o slovo paní kolegyni Kateřinu Jacques. Po ní zde mám přihlášku pana poslance Zdeňka Proška.

Poslankyně Kateřina Jacques: Vážená paní předsedající, vážená vládo, kolegyně a kolegové, já si tady připadám trochu jako v Jiříkově vidění. Co se to tu už několik měsíců snažíme vyřešit? Co se to tady děje? Politická reprezentace musí přece jednat efektivně a musí se rozhodovat racionálně, ale v případě Lisabonské smlouvy se nám evidentně nedaří ani jedno, ani druhé a přehazujeme ji pouze jako horký brambor.

Proč se Lisabonské smlouvě mnozí v této Sněmovně tolik brání? Když se občan podívá na českou politiku, asi mu nepřipadá tak úžasná, že by ji mohla poskvřnit politika koordinovaná s evropskými zeměmi. V čem jsme tak vpředu, se ptám, že by nás měla EU brzdit? Kolegyně a kolegové, ruku na srdce. Nemyslíte si, že bychom se v Evropě mohli také něco učit? Domníváme se snad, že 25 států, jejichž vlády a parlamenty byly schopny dopracovat se k vyjednanému kompromisu a postavit se k němu kladně, vykazuje deficit demokratického rozhodování anebo trpí ztrátou pudu sebezáchovy? Já si myslím, že je to přesně naopak. V době globálních problémů a krizí nelze spoléhat na možnosti jednotlivých států, ale hledat podporu v širším společenství a takovým EU bezesporu je. A části suverenity, té jsme se vzdali již při vstupu do EU a rozhodli o tom naši občané v referendu.

Opakovaně zde zaznívají důvody pro další a další oddalování hlasování a děje se to i dnes. Jsou to ale argumenty zástupné, to už tady předřečníci řekli a všichni to také víme. Ostatně je namístě se ptát, proč se kolegyně a kolegové, kteří přicházejí s takovými námitkami, nestarali o jejich vyřešení dříve. Především současná starost o kompetenční otázky mohla být přece vyřešena už v průběhu uplynulého roku, ale zároveň není třeba s ní současné hlasování spojovat. Může být vyřešena dodatečně. Na tom přeci panuje shoda.

Nemám právo a ani bych nechtěla nikomu upírat kvalifikovanou a zevrubnou debatu, zároveň ale říkám, že pro ni bylo prostoru dost - více než rok - a ve všech státech EU potřebovali času podstatně méně.

Kromě smlouvy existují další desítky a stovky interpretačních a výkladových textů. Možná, že se sluší zde na tomto místě poděkovat Parlamentnímu institutu a také Úřadu vlády, které zpracovaly velmi zajímavé a instruktivní brožury, a kdo měl zájem si informace získat a seznámit se s nimi, tak tu možnost měl.

Na druhou stranu ale, nad čím si tady lámeme hlavu? Text měnit nemůžeme, máme pouze možnost jej přijmout, nebo odmítnout. A rozhodujeme se také o tom, jestli se nám podaří pozdě, ale přece napravit naše v tuto chvíli nepochybně už pošramocené renomé v rámci EU.

Ideologičtí odpůrci Lisabonské smlouvy předem deklarují, že smlouvu za žádných okolností nepodpoří, že není nic, co by jejich odmítavé stanovisko změnilo. Na to říkám dobrá, ale dluží nám jednu důležitou odpověď - odpověď na otázku: co tedy, když ne Lisabon? A ti radikálnější také odpověď na to, co jiného než EU, protože blokování Lisabonské smlouvy současně blokuje ustavení efektivních rozhodovacích procesů a celkovou akceschopnost Evropské unie, tedy to, co opakovaně kritizují. Pouhé ne je z mého pohledu příliš laciné a především, a to si troufám tvrdit se vši zodpovědností, také nezodpovědné. Dokonce i na Pražském hradě panuje názor, že pro nás jiná alternativa než EU neexistuje, a nevím, nad čím tedy váháme.

Text smlouvy má konečnou podobu a pokládáme na pomyslné misky vah pouze klady a záporny. Dílčí úpravy možné nejsou a po výroku Ústavního soudu už nejde o debatu odbornou, ale politickou. Česká republika měla možnost text ovlivnit v době jejího koncipování a také se to stalo. Jedná se o pracně vyjednaný kompromis a dokázaly se na něm shodnout všechny státy kromě Irska, které dnes vykazuje aktivní snahu o konstruktivní změnu, a my bychom jim v tom měli spíše pomáhat coby předsednická země.

Věc není černobílá. Jistě není v EU nikdo, kdo by se vším, co je v Lisabonské smlouvě, souhlasil. To je zřejmé. Jednalo-li by se o bilaterální smlouvu, můžou si dva státy upravit své vztahy poměrně optimálně, ale má-li se dohodnout 27 států, je to složitější a míra kompromisu tím pochopitelně vzrůstá, nicméně se mi zdá, že neschopnost schválit Lisabonskou smlouvu charakterizuje českou politiku a její politickou kulturu příznačnou neschopností dělat kompromisy v zájmu vyšších celků, a to je škoda.

Schválení Lisabonské smlouvy brání komunisté, kteří kolem naší země v minulosti natáhli ostnatý drát a po svobodomyšlných občanech nechali střílet. (Projevy nesouhlasu mezi poslanci KSČM.) Dnes se nás tíží lidé a jejich pokračovatelé snaží izolovat cestou blokování evropského integračního procesu, když cynicky tvrdí, že mají strach o naši nezávislost nebo stav demokracie u nás a v Evropě. Promiňte, ale mně to přijde směšné! Také komunistické volání po referendu je pro mě nedůvěryhodné, protože si pamatují, jak mi moje máma, když jsem byla ještě malá, tehdy to tak skutečně bylo, vysvětlovala, že volby nejsou volby, ale je to podvod a ponižování lidí. A tak to tehdy prostě bylo! (Oživení v sále).

(16.20 hodin)

(pokračuje Jacques)

Sociální demokracie v posledním týdnu ukazuje také významné kotrmelce. Předseda Sněmovny čili významný člen klubu sociální demokracie se v médiích vyjadřoval v tom smyslu, že podpoří návrh na další přerušování projednávání Lisabonské smlouvy. Nejnovější návrh předsedy sociální demokracie, který jsem měla možnost vidět v médiích, se týkal také návrhu na provedení referenda na téma Lisabonské smlouvy. A já jsem přesvědčená o tom, že to ukazuje, že mu nejde o evropskou myšlenku ani o osud Lisabonu, ale pouze o další oddalování tohoto tématu. A snaha dohodnout se na tomto s takzvanými rebely z vládní koalice jen dokazuje, že tady jde o vendetu a snahu za každou cenu dostat vládu do kolen, a nikoliv prospět České republice.

Kromě stanoviska předsedy Sněmovny a předsedy sociální demokracie tady zazněly i jiné hlasy z klubu sociální demokracie, například kolegy Jana Hamáčka. To jsou z mého pohledu názory velmi rozumné, ale upřímně řečeno nevím, o co tedy celkově klubu sociální demokracie jde, a budu ráda, když to zde bude nějakým způsobem vysvětleno.

Nesrozumitelný je pro mne pochopitelně také postoj ODS, protože se mi zdá, že by premiér přece jen měl vykročit z bludného kruhu a podpořit smlouvu, pod kterou se sám podepsal. Jakýkoliv jiný postup z

mého pohledu prostě nedává smysl. A prosazuje-li ODS něco jiného, vnímám to spíše jako myšlenkové dědictví ideologie otce zakladatele než jako racionální stanovisko současného vedení. Sjednává-li totiž vláda mezinárodní smlouvy, předpokládám, že s vědomím, že je v jejím zájmu, aby také byly ratifikovány. Lisabonskou smlouvu nám vláda předkládá, a proto by ji měla největší vládní strana také podpořit. Zdá se mi to býti logické. Poslouží tím dobré věci a ODS neuškodí, protože - jak vychází ze všech průzkumů veřejného mínění - voliči ODS proti Lisabonu jednoduše nic nemají.

Hlasování o Lisabonu nemá reparát, o tom jsme tady hovořili již v prosinci. Jedno zamítnutí znamená definitivní konec ratifikačního procesu, a proto jsme tehdy souhlasili s jeho přerušením v naději, že teď na této schůzi ke konečnému hlasování skutečně dojde. A byť nám bylo líto, že už to bude v průběhu našeho předsednictví, považovali jsme to za menší zlo než skutečnost, že skutečně Evropská unie přičiněním České republiky nezvládne najít ten srozumitelný kompromis. Dnes ale zřetelně vidím, že získaný čas nic nepřinesl. Účastnila jsem se jednání evropského výboru i zahraničního výboru a v poznání ani dohodě nejsme dál. Chyběla vůle na plénu a chyběla i v obou výborech. A výsledek? Zdá se mi, že jsme jednoduše za bláznů.

Kolegyně a kolegové, jsme tu proto, abychom dělali rozhodnutí, a ne proto, abychom strkali hlavu do písku jako pštrosi a mysleli si, že při tom nejsme vidět. Je to nedůstojné a každý den jalového otálení nám z mého pohledu jen škodí, oslabuje naše předsednictví a dostává Českou republiku na periferii evropského dění. Proto nevidím jiné řešení, než se k věci postavit čelem a splnit to, co se od nás očekává. Proto jsme byli zvoleni a za takovou práci jsme placeni. Máme udělat jasné rozhodnutí.

A za sebe a celý poslanecký klub Strany zelených říkám, že další přerušení jednoduše nepodpoříme. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuji paní poslankyni Kateřině Jacques. Nyní jsou zde dvě faktické poznámky. Nejprve pan kolega Opálka, poté pan poslanec Rath.

Poslanec Miroslav Opálka: Děkuji, paní místopředsedkyně. Dovolte mi, kolegyně a kolegové, abych jenom poznamenal k předchozímu vystoupení, že jsem nepochopil, co všechno s Lisabonskou smlouvou souvisí. Nechápu především, jak souvisí volby před rokem 1989 s referendem v třetím tisíciletí, a byl bych rád, kdyby mi to bylo vysvětleno.

Pokud z naší strany se zdá Straně zelených nedůvěryhodný náš návrh, klidně mohla přijít s obdobným návrhem, my bychom ho rádi jako důvěryhodný potvrdili. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Tak to byla první z faktických poznámek. Nyní tedy má slovo poslanec David Rath.

Poslanec David Rath: Dámy a pánové, chtěl bych reagovat na to, co tady zaznělo z úst paní kolegyně Kateřiny Jacques. Já myslím, že takové dezinterpretace - prostřednictvím předsedající - nemáte snad zapotřebí. Vy myslím dobře víte, protože to ví každý, jak to bylo myšleno. Víte, když současná vládní koalice, jejíž jste pevnou součástí, dělá všechno pro to, aby oddálila či znemožnila ratifikaci Lisabonské smlouvy, tak probůh, kdo jiný má vytvořit nátlak než vy? My už jsme z vás skutečně zoufalí.

Vy na jednu stranu se tváříte, jak jste proevropští, myslím tím vy zelení. U ODS je to jasné, tam je to prostě klasická schizofrenie. Půlka by nejradši udělala Českou republiku jako izolovaný ostrůvek, druhá půlka tak, jak se to zrovna hodí. Ale vy tvrdíte, že jste proevropští. Co jste pro to udělali v této koalici? Nic. Nic! A ještě nám vyčítáte, že my z naprostého zoufalství z toho, jak to blokuje tady, Lisabonskou smlouvu, jak pro to nic neděláte, jak tady hraje s celou republikou falešnou hru, jak celou republiku taháte za nos, tak jednu z variant jsme říkali, tak pokud vy takhle hraje falešně, tak pojdte, lidi, uděláme referendum. My se ho nebojíme. My lidem dokážeme vysvětlit, že Lisabonská smlouva je pro nás důležitá, pro Českou republiku, pro lidi, pro další vývoj, a že to není žádná hrozba, jak se snaží tady namluvit Občanská demokratická strana. My se toho referenda nebojíme. Nicméně to není naše primární. My jsme už dávno byli pro to, aby ta Lisabonská smlouva byla ratifikována tady v Poslanecké sněmovně.

Tak probůh, zelení, přestaňte mluvit a začněte pro to něco dělat! (Potlesk z lavic sociální demokracie.)

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Nyní prosím dalšího z řádně přihlášených kolegů, kterým je pan poslanec Zdeněk Prosek, prosím ho o slovo. A všem ostatním sděluji, že pak budou následovat čtyři další vystoupení přihlášených poslanců a poslankyň.

Nejprve tedy má slovo pan poslanec Zdeněk Prosek. Po něm bude hovořit pan poslanec Jiří Paroubek.

Poslanec Zdeněk Prosek: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Vážení členové vlády, milé dámy, vážení pánové, mně to připadá, že se vlastně řeší nějaký technický problém, že stejně nelze udělat nic jiného než hlasovat pro nebo proti, že jsou jenom různá ideologická hlediska, ze kterých Lisabonskou smlouvu nahlížíme.

Já tvrdím, že to není standardní mezinárodní bilaterální smlouva, o které se snadno vyjednává. Já tvrdím, že to není například srovnatelné se Smlouvou o zamezení dvojímu zdanění s Portugalskem, jak by se podle názvu snad i mohlo zdát. A dovolte mi proto trochu jiný úhel pohledu na to, co to vlastně Lisabonská smlouva je, z pohledu nikoliv expertně ústavněprávního, ale z pohledu selského rozumu, a co její přijetí pro nás jak střednědobě, tak dlouhodobě znamená.

Toto znáte (ukazuje silnější modrou knihu), to je tedy ona smlouva o Evropské unii. Není ovšem pravda, že pozměňuje smlouvu Evropské unie, ona pozměňuje ústavu evropskou, která nebyla v referendu francouzským a holandským obyvatelstvem přijata, a proto se přepracovala, recyklovala do té současné podoby.

Pro porovnání - toto (ukazuje tenkou bílou knížku, spíš sešit) je ústava Spojených států. Ústava Spojených států platí 220 let a funguje. Začala s třinácti osadami a dnes vlastně mají Spojené státy kromě padesáti států ještě řadu dalších území - a funguje těch 220 let. Je to přehledný dokument včetně sedmadvaceti dodatků. Je to krásné čtení jazykem, který je velmi srozumitelný.

Toto (opět ukazuje silnou modrou knihu) je 300 stran textu, který není srozumitelný často ani právním expertům, a to bez protokolů, příloh a dodatků. Ten text vznikl přepracováním původní ústavní smlouvy, skoro bych si troufl říci její recyklací. Ale rozdíl mezi těmi dvěma dokumenty není jenom v tom rozsahu a v té formě. Ten je především ve smyslu a podstatě.

(16.30 hodin)

(pokračuje Prosek)

Americká ústava začíná slovy: We the People the United States of America. Začíná tím, že se lid shodl na tom, že toto je základ společného soužití dnes padesáti amerických států.

Lisabonská smlouva ve své preambuli začíná: Jeho Veličenstvo král Belgičanů, Její Veličenstvo královna dánská atd.. Lisabonská smlouva v podstatě připomíná více než základní politický dokument organizační řád velké, hierarchicky řízené byrokratické struktury. Jsem o tom hluboce přesvědčen. Dokonce jsou v ní mnohé politické akcenty vědomě zamlžovány.

Smysl a podstata americké ústavy je zajištění svobody, spravedlnosti, bezpečnosti a blahobytu lidu Spojených států a jeho demokratických práv a přísně vymezuje a omezuje práva a povinnosti veřejných institucí. Smyslem Lisabonské smlouvy je naopak zajistit a garantovat pravomoci unijních institucí, nikoli svobod a práv lidí, umožnit jejich rozšiřování co nejjednodušším a nejakčnějším způsobem, umožnit posilovat centrální byrokracii, a to bez klasické vyváženosti tří pilířů státní moci, což je exekutiva, legislativa a soudní moc. Tento základní rozdíl mezi těmito dvěma dokumenty by nám měl být zřejmý, budeme-li hlasovat pro ratifikaci Lisabonské smlouvy.

Mezi těmito dvěma dokumenty je rozdíl také ve způsobu, jakým byly přijaty, jakým byla přijata americká ústava, která je skutečně společenskou smlouvou, která byla přijata nejen demokraticky procedurálně, ale také s jistým étosem, vedena jistými ideály, které 220 let platí a pro které jsou nadšeni Američané ještě dnes. Nezlobte se na mne, pro tento dokument se nadchnout nedokážu a byl bych rád, kdybych viděl někoho z vás, kdo se pro toto nadchnout dokáže.

Jsem přesvědčen, že to, co je nesrozumitelné, co vychází ze špatných principů a co je navíc prosazováno nátlakem a špatně, nemůže být dobrým základem pro blahobyt, demokracii, svobodu, bezpečnost, prosperitu lidu evropských zemí.

Co nám přinese Lisabonská smlouva? Zmíním jen tři základní věci.

Především rozšiřuje počet oblastí, ve kterých - bude-li Lisabonská smlouva přijata - bude rozhodovat pouze Unie, respektive její instituce, místo národních parlamentů a vlád. Je to téměř padesát zcela nových pravomocí. Když si uvědomíme, že dnes za současného stavu platnosti smluv zakládajících EU je téměř 50 % všech norem, o nichž tu hlasujeme, pouhou transpozicí práva EU a řadu z nich nedokážeme ani jakkoli ovlivnit, jinými slovy naše účast z hlediska samostatné tvorby politické vůle je minimální, tak při platnosti Lisabonské smlouvy už to bude více než 80 % všeho, co se nás týká, o čemž nebude moci rozhodnout suverén v této zemi z hlediska legislativy, což je tento Parlament a jeho část Senát.

Uvědomme si přitom, že Lisabonská smlouva navíc nedává poslancům Evropského parlamentu právo zákonodárné iniciativy, což je pro mne nepředstavitelné. Tento Parlament přijímá řadu vadných zákonů, jsme si vědomi toho, že naše práce není bezvadná, ale máme obrovskou výhodu a ústavou stanovené právo to měnit, dokonce každý z nás má právo předložit poslaneckou iniciativou návrh na opravu, ba dokonce na vydání nového zákona. Poslanci Evropského parlamentu toto právo nemají, to zůstává dnes i podle Lisabonské smlouvy v rukou Evropské komise.

Další zásadní věcí, kterou přináší Lisabonská smlouva, je, že se rozšiřuje způsob hlasování o věcech, které jsou v působnosti EU, tzv. kvalifikovanou většinou a ruší se právo veta jednotlivých členských zemí. Ano, umožní to větší akceschopnost, ale pro nás to znamená, že se prohlubuje princip centrálního řízení a že Česká republika ztrácí kontrolu nad těmi oblastmi, v nichž se rozhoduje kvalifikovanou většinou. Nebudeme na ně mít vůbec vliv. Jinými slovy: je pravda, že se usnadní a zefektivní činnost institucí EU, ale zároveň se tím umožňuje účinnější prosazování národních zájmů těch velkých. Když se podíváme na chování například představitelů Francie nebo Německa vůči nám, jsem hluboce přesvědčen, že u nich je bližší košile než kabát, u nich je bližší národní zájem Německa nebo Francie před zájmy, které mají menší členské země, například Česká republika. To jsou rizika, s nimiž musíme počítat.

Jaký postoj každý z nás má k Lisabonské smlouvě, je závislé jen na tom, zda sleduje nějaký střednědobý horizont, nebo dlouhodobý, zda je větší pesimista, nebo větší optimista a ví, že vývoj bude směřovat k dobrému a lepšímu, a také zda je odvážný, nebo zda v sobě nenachází odvahu pro ratifikaci Lisabonské smlouvy hlasovat. Měl by ale vědět, o čem hlasuje, a debata v Parlamentu by měla být především o tom, o čem se hlasuje.

Velmi často tu zaznělo, že Ústavní soud ve svém stanovisku konstatoval, že Lisabonská smlouva není v rozporu s českou ústavou. Skláním se panu profesoru Jičínskému, dalo mi práci text soudce Güttnera prostudovat a pozorně si pročíst stanovisko Ústavního soudu. Konstatuji ale, že jsem tam našel, že Ústavní soud kromě toho, že se nezabýval rozporem s naší ústavou jako celkem, ale pouze čtyřmi oblastmi, které byly explicitně uvedeny v podání Senátu, používá formulace, že posuzoval Lisabonskou smlouvu z tzv. eurokonformního hlediska. Příležitostně požádám pana profesora, aby vysvětlil, jak se dá posuzovat konformita českého ústavního pořádku z eurokonformního hlediska.

Dále v odůvodnění konstatuje: Rozsah přenosu pravomocí je otázkou výsostně politickou. Ústavní soud připouští, že jeho stanovisko k Lisabonské smlouvě se může v budoucnu změnit, pokud by se ukázalo, že je zajištění kontroly rozsahu výkonu přenesených pravomocí nefunkční. To je totéž, jako kdyby vám obchodní právník před podpisem kupní smlouvy na dům řekl: podepiš to, ale v budoucnu ti nezaručím, že smlouva bude špatná a že ten, kdo nabude tvůj majetek, ho zaplatí. V podstatě je to totéž. V budoucnu může Ústavní soud názor změnit, protože posouzení Lisabonské smlouvy je možné z hlediska přenosu kompetencí pouze podle reálného výkonu kompetencí.

Při představě, že proces, jímž bude přijata Lisabonská smlouva, je nevratný, při představě, že už to nebudeme my, kdo bude moci rozhodovat o budoucnosti, nemám odvahu pro Lisabonskou smlouvu hlasovat. Jsem přesvědčen, že nemám právo lehkomyšlně naložit s tím, co tady kdysi zakladatelé české státnosti a ti, kteří budovali suverénní český a československý stát, vytvořili, nenacházím v sobě sílu to, co vybudovali, předat do rukou někoho jiného, kdo přirozeně a logicky bude hájit spíše své vlastní národní zájmy než zájmy nás, lidu České republiky.

Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuji panu poslanci Zdeňkovi Proskovi. Nyní zde mám šest žádostí o faktickou poznámku. Nejprve pan poslanec Jičínský, poté pan poslanec Paroubek, pan zpravodaj Hamáček, pan poslanec Rath, pan místopředseda Zaorálek, pan poslanec Škromach. Pan poslanec Jičínský má slovo k faktické poznámce jako první.

Poslanec Zdeněk Jičínský: Vážená paní místopředsedkyně, kolegové a kolegyně, pan poslanec Prosek má nepochybně pravdu, že hlasování v této věci není hlasování o technické otázce, ale výsostně politické. Proto znovu mu připomínám - nechci ho přesvědčovat o tom, že nemá pravdu, protože v této věci žádná jednoduchá pravda není. Tady je otázka, jestli Česká republika chce být součástí onoho širšího společenství, do kterého jsme na základě referenda v roce 2004 vstoupili, stali se jeho členy a nyní mu předsedáme, anebo chceme-li se z něj fakticky vyřadit. To je otázka. Proto jsem říkal: tady je hrdost, tady skákejme. Uvidíme, jak se ODS jako vládní straně tento skok podaří.

Pokud jde o další věci, jeho srovnávání s americkou ústavou je naprosto nepřipadné. Jenom připomínám, že tehdy v Americe - nechte mě za slovo - bylo, pokud se nemýlím, asi tři a půl milionu lidí. Evropská unie má dneska kolem půl miliardy. Takže to je něco řádově jiného a jednání o ústavních záležitostech a vůbec o smlouvách před 200 lety a v době vysoce organizované moderní společnosti je také něco úplně jiného. To je také věc, kterou je třeba vzít v úvahu.

Ústavní soud konstatoval určité věci jasně. Já myslím, že odpověď na ty otázky, které mohou vyvolávat spory, tam je dána. Já samozřejmě uznávám, že ne každý musí Evropskou unii vítat. Jenom chci kolegům připomenout, aby si uvědomili jednu věc. Když on tu připomíná Německo a Francii, jestli si myslí, že naše bilaterální jednání s Německou spolkovou republikou v určitých otázkách bude výhodnější mimo rámec Evropské unie (předsedající upozorňuje na čas), kdy my něco prosadíme, anebo v rámci Evropské unie. Ať si na tuto otázku položí odpověď.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: To byla faktická poznámka pana kolegy Jičínského. Nyní prosím k faktické otázce pana poslance Paroubka.

Poslanec Jiří Paroubek: Dámy a pánové, já jsem se zájmem vyslechl pana poslance Proseka. V některých věcech si myslím, že má pravdu. Americká ústava opravdu platí 220 let. Je to velmi štíhlý dokument. Má preambuli, sedm článků, 21 oddílů, 26 dodatků, z toho jeden je o zavedení prohibice, druhý o zrušení prohibice. Lisabonská smlouva je určitě tlustším dokumentem. Ale já bych chtěl pana poslance informovat také o tom, že prakticky nedílnou součástí té ústavy jsou také dva tisíce výkladových stran Nejvyššího soudu Spojených států. Znalost těch výkladových stran vyžaduje už opravdu velmi dobrého právníka. (Potlesk z řad ČSSD.)

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Nyní s faktickou poznámkou je přihlášen pan zpravodaj Hamáček. Prosím.

Poslanec Jan Hamáček: Děkuji. Já jsem také se zájmem sledoval pana kolegu Proseka. Chtěl bych mu prostřednictvím paní předsedající říci dvě poznámky.

První: Pane kolego, pokud kritizujete text Lisabonské smlouvy, tak - jak se říká - pláčete dobře, ale na špatném hrobě. To je dokument, který podepsal a vyjednal váš předseda vlády a ta kritika možná patřila na výkonnou radu ODS v době vyjednávání a v době, kdy jste vykonávali kontrolu nad svojí vládou, kdy vyjednávala asi v intencích vašeho volebního programu a vašich priorit. To je dokument, který vyjednali oni, a my pouze musíme buď ratifikovat, nebo odmítnout. Ad 1.

Ad 2: Pokud srovnáváte Lisabonskou smlouvu s americkou ústavou, tak tam vidím jistou nekonzistentnost v pozicích ODS. Protože právě atributy státu, které byly v ústavní smlouvě Evropské unie, bylo to, co vám nejvíce vadilo, a bojovali jste proti vlajce a hymně Evropské unie.

Poslední poznámka na závěr - v tom pozitivním smyslu. Já bych byl rád, kdyby se Evropská unie někdy řídila dokumentem, jako je americká ústava. Nicméně obávám se, že váš federalistický přístup k budoucnosti Evropské unie bude v ODS poněkud osamocen. Děkuji. (Potlesk z řad ČSSD.)

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: To byl pan poslanec Hamáček. Nyní pan poslanec Rath. Poté pan místopředseda Zaorálek. Faktická poznámka - dvě minuty.

Poslanec David Rath: Děkuji. Dámy a pánové, já bych navázal na svého předřečníka. Víte, já jsem v médiích viděl, jak se premiér Topolánek strašně kasal a holedbal, jak to báječně zařídil, vyjednal a podepsal. A tady najednou slyším od jeho kolegů ze stejné politické strany, že to vlastně vyjednal hrozně špatně a hrozně mizerně.

Neměli byste tedy odvolat svého premiéra, když to vyjednal tak mizerně a špatně, že vy to kritizujete, nemůžete pro to hlasovat? Tak kdo má pravdu? Má pravdu váš premiér, který před celým národem opakovaně říkal, jak je to báječné, jak to dokázal, dokázala to jeho vláda, on to dokázal. To jste neviděl v televizi? Nečetl jste to v novinách, tato jeho slova, že teď to velmi ostře kritizujete a říkáte, jak je to strašně špatný dokument a jak ho musíme odmítnout? Udělejte si pořádek trošku doma v ODS. (Potlesk z řad ČSSD.)

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: To byla faktická poznámka. Nyní další faktická - pan místopředseda Zaorálek, rovněž má k dispozici dvě minuty pro svou faktickou poznámku.

Místopředseda PSP Lubomír Zaorálek: Děkuji. Leccos se mi vyjasňuje. Teď, když slyším pana poslance Proseka, tak se mi leccos vyjasňuje. Protože teď jsem pochopil - my jsme si včas nesedli, abychom si vyjasnili věci, a je mi líto, že to musíme dělat až tady. Ono je to velmi jednoduché - já bych byl strašně rád, kdyby pan poslanec Prosek - já si myslím, že to, je pochopitelné, to, na co jsme teď přišli. Podívejte se, to je opravdu pěkná ústava - Spojených států. Na tom se shodneme. V tom tedy nemáme spor. To je pěkná ústava federálního státu. Jasně, Spojené státy mají společnou obranu, daně atd. (Hlas: Daně nemají.) To chcete? Vy chcete tento jednoduchý text, jednoznačně definující roli federace? Jestli toto chcete, pak se bavíme úplně o něčem jiném. Znamená to, že "my chceme federaci a jednoduchou ústavu federálního státu". Ale když nemáme federaci, tak jsme dělali Lisabonskou smlouvu, což je nesmírně obtížný text, to je to zajišťování států a vlád právě proti evropským institucím, dokonce proti sobě navzájem, protože my nejsme tak daleko jako Amerika, že bychom chtěli federální ústavu. A proto je ten text tak těžký. On je proto tak obtížný, protože to je to zajišťování se těch států a vlád proti druhým, dokonce proti Evropě samé, protože ta suverenita je tady, jak se o tom mluví, suverenita dělená, kde je dohoda, že některé věci vykonávají národní státy suverénně, část předávají na nadnárodní instituce, ale tam se jich znovu zmocňují a znovu ji vykonávají jako zástupci vlád a států v těch evropských institucích. A tento systém, to je samozřejmě něco jiného než americká ústava. Lisabonský text nemůže být jednodušší právě proto, že my nejsme federace. A jestliže se shodneme na tom, že nejsme tak daleko, že ještě nechceme federaci, tak budeme muset psát něco podobně obtížného, protože nechceme jednoduchý federální text ústavy. (Předsedající upozorňuje na čas.) Já bych o tom mluvil ještě dlouho, ale zdá se, že nemám čas. Nicméně myslím, že jsme se posunuli -

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Můžete se, pane místopředsedo, přihlásit i s přednostním právem dokonce k řádnému vystoupení. Prosim, abychom dodržovali jednací řád, dvě minuty uplynuly. (Řečník s díky opouští místo u řečnického pultu.) Děkuji vám za pochopení.

Pan poslanec Škromach s faktickou poznámkou a se dvěma minutami má nyní prostor.

Poslanec Zdeněk Škromach: Vážená paní předsedající, vážené paní poslankyně, páni poslanci, já doplním ještě poznámky, které tady padly, protože si myslím, že ODS by si měla udělat klubový seminář k tomu, co pan premiér vyjednal. Protože to vypadá, podle vyjádření pana senátora Kubery, který to v televizi klidně a naprosto suverénně prohlásil, že český premiér je jenom takový pošťák, poskok, který vlastně podepsal převzetí té smlouvy. Copak premiér tam nebyl, aby to vyjednal? Do chvíle, než to podepsal, bylo možné hovořit o tom, co tady bylo řečeno, co to obsahuje nebo neobsahuje. Ve chvíli, kdy to premiér podepsal, tady jiná možnost není, buď to schválit nebo neschválit. Tady se nemůžeme přesvědčovat. A sociální demokracie řekla jasně, že přihodí své hlasy k vládním poslancům, abychom podpořili tuto ne zrovna nejlépe vyjednanou smlouvu panem premiérem a ODS!

(16.50 hodin)

(pokračuje Škromach)

My bychom ji vyjednali daleko lépe než vy. Ale vzpomínám si a myslím si, že všichni vidíme ty televizní úsměvy pana premiéra, jak mává smlouvou téměř jako Chamberlain, když dohodl celosvětový mír, a říká, jak zachránil Evropu, jak zachránil Českou republiku, a dneska se dovídáme, že on ani sám tomu nevěří. Tak si udělejte doma jasno, nezdržujte nás tady!

Já myslím, že nakonec my to podpoříme, když už to Topolánek dojednal, tato vláda. A pokud tahle vláda není suverénní vládou suverénního státu a pokud dělá jenom pošťáky a přebírá v Bruselu takové závažné dokumenty a podepisuje jenom to, že to převzala, a ani neví, že vlastně tím podepisuje jakýsi závazek, tak by tahle vláda měla sama odstoupit a otevřít prostor jiným, kteří to dokáží.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: To byl pan poslanec Škromach. Nyní bude mluvit pan poslanec Paroubek, s přednostním právem se hlásí místopředseda Sněmovny Lubomír Zaorálek.

Místopředseda PSP Lubomír Zaorálek: Nezlobte se, že se ještě jednou hlásím k mikrofonu, ale já tady vidím obrovskou příležitost získat dalšího stoupence Lisabonské smlouvy v panu poslanci Prosekovi, protože já s ním opravdu souhlasím v tom, že tohle není ústava Spojených států, tohle není ústava a základní zákon prostě federálního státu. Tohle je opravdu, a teď už jsme tedy zajedno, tohle je něco, co respektuje to, že ty státy se vzdávají svých kompetencí za přesně definovaných podmínek, a právě tato Lisabonská smlouva, a máme teď už i rozhodnutí Ústavního soudu, které nás o tom podrobně informuje. To ústavní rozhodnutí nám vlastně říká, za jakých podmínek je ta integrace další možná, aby nebyla porušena ústava. Protože ten náš systém funguje tak, že Ústavní soud je v tomhle suverén a má možnost prozkoumat, jestli není jakékoliv rozhodnutí evropské v rozporu s českým Ústavním soudem. Toto je vlastně v tom nálezu Ústavního soudu potvrzeno. Já si myslím, že tady bychom oba mohli být spokojeni. Já bych si přál, aby bylo více takových poslanců ODS, jako je pan poslanec Prosek, protože už vidím malou vzdálenost k tomu, abychom tady dokonce vytvořili velkou silnou ústavní podporu pro ústavní smlouvu!

Děkuji za pozornost a děkuji za ty hlasy, které přibývají.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: To byl místopředseda Sněmovny Lubomír Zaorálek. Nyní řádně přihlášený pan poslanec Jiří Paroubek, po něm je přihlášena paní kolegyně Helena Mallotová.

Poslanec Jiří Paroubek: Vážená paní předsedající, dámy a pánové, já bych přece jenom v úvodu ještě reagoval na některá vyjádření, která tady byla. Jednak na vyjádření pana premiéra na slova místopředsedy Poslanecké sněmovny Zaorálka. Myslím, ta slova pana Zaorálka byla vedena ve velmi poklidném tónu, přesto pan premiér svým roztomilým způsobem označil tato slova za standardní demagogii. Myslím si, že pokud má být demagogií, kdy při podpisu Lisabonské smlouvy premiérem České republiky se konstatuje z naší strany, že se tato smlouva předloží k projednání Parlamentu, přece jenom už od toho podpisu proběhla delší doba a jsou s tím nějaké problémy. Všiml jsem si také, že jeden ze senátorů ODS dokonce zašel tak daleko, že řekl - a já tomu nemohu uvěřit, protože v tisku se občas píše věci, které nebyvají pravda - že pan předseda Topolánek jen podepsal převzetí Lisabonské smlouvy. No tak trochu jsem se zasmál nad nevychovaností tisku a říkal jsem si, že je to trochu jinak. Ale chtěl jsem požádat pana premiéra, jestli by přece jenom nemínil svůj slovník, protože v poslední době ten slovník jeho a jeho nejbližších spolupracovníků ve vztahu k sociální demokracii je poněkud košatý. Tu se dozvídáme něco o standardní demagogii - to je spíš takový malý odvárek, nebo slabý odvárek - pak se dozvídáme od druhého nejvyššího funkcionáře ODS, že sociální demokracie je vlastně NSDAP vedená Hitlerem a Goebbelsem, pak o hejtmanech, že se jedná o bolševický chaos, o představitelích ČSSD, že se jedná o žumpu. Víte, všeho moc škodí. Chtěl bych říci, že snad možná i rádo by objektivní provládní tisk by si toho mohl všimnout a nejasat nad tímhle poklesem politické kultury. Chtěl bych se vyjádřit ještě ke slovíčkům paní poslankyně Kateřiny Jacques - prostřednictvím předsedající. Paní poslankyně tady není, určitě má nějakou hodnotnou činnost někde mimo. Chtěl bych jenom

upřesnit, jak je to s tou její obavou, že jsem snad změnil názor a že chci podat nějaký návrh na referendum. Víte, to je myšlenka, která mě napadá jenom v krajním zoufalství, do kterého dovádí jednání kolem Lisabonské smlouvy tato koalice. To není žádný návrh, to je úvaha. Já jsem také v tomtéž deníku, a musím říct, že redaktor to korektně zaznamenal, řekl, že toto říkám bez debaty, bez předchozí debaty v sociální demokracii a bez předchozí debaty ve straně evropských socialistů, protože málo platné, je to myšlenka, která v rámci Evropy je poněkud nezvyklá. Ale jako určitá úvaha v zoufalé situaci, a já věřím, že přece jenom se najde i v Občanské demokratické straně dost poslanců, kteří budou schopni Lisabonskou smlouvu schválit, a já bych to velice uvítal a velice ocenil.

Chtěl bych říci, že dnes vlastně přišel den D a hodina H. Poslanecká sněmovna má konečně možnost rozhodnout o osudu reformní Lisabonské smlouvy. Konečně rozhodne, zda bude smetena ze stolu snaha všech ostatních evropských partnerů o novém vnitřním uspořádání Evropské unie, nebo naopak, zda se i my k této výzvě připojíme. Ať tak či onak, nemůžeme prodlužovat tento stav nerozhodnosti a musíme říci jasné slovo, ať už bude znít jakkoliv. Na podporu Lisabonské smlouvy jsme vynaložili již tolik úsilí, že i u mne nastal stav, kdy už nepokládám za důstojné, abych dále jako představitel nejsilnější opoziční strany a strany požívající největší důvěry veřejnosti prosil a žádonil kohokoliv o souhlas se smlouvou a abych dělal absurdní výměnné obchody, jak se jich dožaduje ODS.

Každý je strůjcem svého osudu. A je to také Mirek Topolánek, předseda vlády a dnešní předseda Evropské rady, který smlouvu podepsal a převzal tak jménem České republiky závazek smlouvu prosadit. Je na něm, ať ukáže, jak silná je jeho vnitropolitická pozice. Jak vlastní je mu plnit sliby a jak je to vůbec s jeho deklarovaným evropanstvím. Ať ukáže, co vlastně zmůže. Ale hlavně ať už se k problému postaví jako chlap a nesnaží se jej, ať již ze zbabělosti nebo vypočítavosti, obejít po dobu svého předsedání Rady EU, které se mu tak zalíbilo. Už ne další slova, ale další činy.

Protože jsem od přírody v podstatě dobrák, chci mu podat pomocnou ruku. Situace pro schválení Lisabonské smlouvy je téměř ideální a lepší už asi nebude. Podle výsledků renomované agentury pro výzkum veřejného mínění STEM z ledna tohoto roku jsou dvě třetiny českých voličů přesvědčeny, že by Parlament České republiky měl Lisabonskou smlouvu schválit. Konečně, posuďte sami. Na otázku "myslíte si, že Parlament České republiky by měl schválit tzv. Lisabonskou smlouvu nahrazující původní návrh Evropské ústavy" pro odpovídá 66 % lidí, u voličů ČSSD je to 68%, u ODS 69 %, u voličů komunistické strany 42 %, u voličů KDU-ČSL 69 % a u Strany zelených 74 %. U swingových voličů, jen tak mimochodem, je to 64 %, u těch, kteří volí jiné politické, strany 45 %. Tato čísla jsou výmluvná.

Co nám zmíněný průzkum STEM říká o dalších postojích české veřejnosti k Evropské unii. A každému bych doporučoval se s tím průzkumem seznámit. Myslím, zejména to platí pro nás, profesionální politiky. Zhruba tři čtvrtiny českých voličů cítí přináležet k Evropě a cítí se být Evropany.

(17.00 hodin)

(pokračuje Paroubek)

Velká většina voličů - 8 z 10 - uznává, že politika Evropské unie ovlivňuje zahraniční politiku a hospodářský rozvoj naší země, a téměř 3/5 respondentů se domnívají, že významně ovlivňuje i řešení problémů domácí politiky. 2/3 občanů zastávají názor, že se Evropská unie vyvíjí správným směrem. 2/3 občanů České republiky spojuje s členstvím v Evropské unii možnost čelit hospodářské krizi.

Tato důvěra zřejmě vychází z většinového názoru - dokonce 75 % voličů občanů - že Evropská unie postupuje správně, když se snaží čelit světové hospodářské krizi zesílením státní regulace finančních trhů a finanční pomocí klíčovým podnikům, tedy odstraňováním příčin, které ke krizi vedly. Mimochodem, voliči sociální demokracie, ODS i KDU-ČSL by si mohli v této otázce prakticky podat ruce. 79 % respondentů, kteří volí sociální demokracii, 74 % respondentů, kteří volí ODS, a 72 % KDU-ČSL, 2/3 voličů Strany zelených, dokonce - a to není překvapivé - i u voličů komunistické strany je to 65 %.

K tomu snad jen poznámka na okraj. Vzkaz pro předsedu vlády, jeho ministra financí. Jen 26 % voličů považuje tuto politiku Evropské unie za chybnou, protože krizi může překonat pouze volně působící síla trhu. Takže pánové, pracujte na sobě a přemýšlejte.

To bylo jen několik údajů, které stojí za zamyšlení a které, alespoň pro sociální demokracii, jsou potvrzením správnosti naše trvalého principiálního postoje. Chtěl bych připomenout, že tento postoj

jsme začali projevovat mnohem dříve než před rokem a že ještě před rokem jen 43 % těch, kteří byli ochotni volit sociální demokracii, bylo pro ratifikaci Lisabonské smlouvy. Takže je to potvrzení správnosti našeho trvalého postoje, že Lisabonská smlouva je rozumným a přijatelným kompromisem základního dokumentu, který může Evropskou unii posunout dál.

Ano, je to kompromis, a jako takový je výsledkem umění možného, na kterém se dohodli představitelé všech jejích členských států, často s názory odlišnými. Je to ovšem cenný kompromis, který může posílit Evropskou unii jako mezinárodní instituci. Vždyť jen průběh plynové krize znovu každému z nás ukázal, že osamocené evropské státy závislé na dodávkách plynu nemohou čelit střetu zájmů Ruska a Ukrajiny, navíc zájmů vnitřně protikladných. Jedině společná pružná akce má naději na úspěch. Proto nepochybně přijetí Lisabonské smlouvy všemi jejími členy bude výrazem síly Evropské unie a naopak nepřijetí projevem její slabosti. Lisabonská smlouva, to není jen soubor nových pravidel hry. Stejně významná role je i symbolická. Evropská unie je silná, protože se její představitelé umějí dohodnout a umějí dohodu prosadit. A to v dnešní nejisté době není málo.

A k tomu jen jedna poznámka. Vladimír Vladimirovič, jak pan premiér Topolánek familiárně říká ruskému premiéru, který z pana premiéra Topolánka během pěti hodin jednání udělal naprosto jiného člověka, by měl předsedu české vlády po jeho probušovských, proradarových a protiruských výrocích... Určitě by jej asi tak ochotně nepřijal, pokud by pan předseda Topolánek nestál v čele Evropské unie. Ale já si myslím, že už si to také pan předseda Topolánek uvědomuje.

Vraťme se však k Lisabonské smlouvě. O vlastní obsahové změně jsem hovořil již několikrát, a proto jen velmi stručně zopakují: Lisabonská smlouva především přispívá k posílení transparentnosti Evropské unie, kde se Smlouva o založení Evropského společenství stává smlouvou o fungování Evropské unie a soustředí se na základní prvky hodnoty a organizační aspekty unie. Smlouva o Evropské unii se naopak podrobně zabývá organizací a fungováním unie a vymezuje zásady a cíle, kterými se unie řídí. Lisabonská smlouva posiluje demokratický charakter Evropského parlamentu i parlamentů národních v rozhodovacím procesu. Až na několik málo výjimek budou Evropský parlament a Rada při přijímání právních předpisů rovnoprávními zákonodárci. Zejména pokud jde o rozpočtový proces či spravedlnost a vnitřní věci. Národní parlamenty pak budou mít pravomoc vznést proti návrhu námítky, pokud se budou domnívat, že nebyla respektována zásada subsidiarity.

Jestliže si ovšem necelá polovina českých voličů myslí, že rozhodování v Evropské unii není dostatečně rozmyšlené, pružné a hospodárné, i zde přináší Lisabonská smlouva pokrok. Už třeba jen fakt, že by došlo ke zmenšení počtu komisařů z dnešních 27 o 1/3, je rozumné. Čím méně komisařů, tím méně duplicity a triplicity agend. Tím méně je potřeba dalších úředníků - a je jich dnes 27 tisíc. Tím menší ráj pro bujení Parkinsonových zákonů.

Jen mimochodem mám v této souvislosti dotaz na pana předsedu vládu. Není snížení počtu komisařů, které smlouva fixuje, jedním z důvodů, že jste tak laxní při prosazování této smlouvy? Už i vrabci na střeše si cvrlikají a zasvěcená média potvrzují, že jedním z posledních aktů stávající vlády těsně před jejím rozpadem bude navržení Mirka Topolánka za eurokomisaře. I z těchto důvodů úvahu o snížení počtu eurokomisařů, které zavádí Lisabonská smlouva, rozhodně vítám.

S tím ovšem souvisí ještě cosi jiného. Pan předseda vlády opět žertoval na českém plese konaném v Bruselu, a to tentokrát na téma možného vypuzení České republiky z Evropské unie. Jeho žerty jsou ovšem poněkud drastické v tom, že se mohou blížit realitě. Nemyslím si sice, že by evropská integrace měla pro rozumného, ale evropského politika alternativu, ale nejsou politici jen rozumní. A proces prohlubující se integrace s sebou může logicky přinést i odstředivé tendence. Evropa musí vpřed, musí být pevnější a jednotnější. To je jediná její šance, jinak prohraje. Proto je dobré, že Lisabonská smlouva předpokládá také, a mimo jiné, možnost ukončení členství v Evropské unii. Pokud by některá země ovšem chtěla trvale být mimo rámec Evropské unie, nechť má svobodu volby, nechť svým kverulanstvím a euroskepsí neblokuje úsilí těch ostatních po bližším propojení. I míra trpělivosti má své hranice, a koneckonců i tento projednávaný bod může za jistých okolností těživu napnout, až praskne. Ale doufejme, že se to nestane.

V neposlední řadě Lisabonská smlouva posiluje akceschopnost Evropské unie v oblastech, jimž občané v současnosti přiřkládají velký význam. Jedná se zejména o boj proti terorismu a trestné činnosti a další otázky z oblasti svobody, bezpečnosti a spravedlnosti. Do určité míry se to týká i dalších oblastí, a to

především energetické politiky, veřejného zdraví, civilní ochrany, změny klimatu, služeb obecného zájmu, výzkumu, vesmíru, územní soudržnosti, obchodní politiky, humanitární pomoci, sportu, cestovního ruchu a spolupráce správních orgánů.

Tolik k důvodům, pro které schválení Lisabonské smlouvy podporujeme.

Vážená paní předsedající, vážené kolegyně a kolegové, uprostřed českého předsednictví je třeba dát Evropě zprávu, jak se k tomuto problému staví její předsednická země. Nemůžeme problém ratifikace nechávat dále zahnívat. Buď chceme Lisabonskou smlouvu schválit, nebo nechceme. Třetí cesty není.

Česká strana sociálně demokratická podpoří Lisabonskou reformní smlouvu všemi hlasy svých poslanců. Ovšem postoj ODS je rozháraný a i u jejího předsedy nanejvýš vlažný. Proč tomu tak je, se mohu jen dohadovat. Je třeba české veřejnosti, ale i Evropě, nalít čistého vína. Česká veřejnost i Evropa mají na náš jasný postoj právo.

Děkuji vám.

(17.10 hodin)

[Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová](#): To bylo vystoupení pana poslance Jiřího Paroubka. Nyní s přednostním právem se nejprve hlásil pan kolega Vojtěch Filip, poté s přednostním právem pan místopředseda Zaorálek.

[Místopředseda PSP Vojtěch Filip](#): Děkuji. Vážená paní předsedající, členové vlády, paní a pánové, nechci prodlužovat tuto debatu, ale dovoluji mi pár obecných úvah, ke kterým mě vyprovokovala nejméně dvě až tři vystoupení v této Sněmovně, která spíše dokresluje to, že často o textech, které tady máme, mluví i ti, kteří si je nepřečetli. Mrzí mě to a mám jednu výhodu, že jsem v testu, který pořádaly některé televizní kanály, poměrně obstál.

Přesto si myslím, že mnohem důležitější než rozbor jednotlivých částí textu je otázka, která se naskýtá na první pohled: Co je vlastně Lisabonská smlouva? Takzvaný reformní text, který byl zpracován poté, co v referendu ve Francii a v Holandsku skončil velmi neslavně text takzvané ústavní smlouvy, resp. Smlouvy o Ústavě pro Evropu.

Jaký je rozdíl mezi těmi dvěma texty? A zase si dovoluji úvahu nikoliv právní, ale politickou. Rozdíl je v tom, jak byly ty texty tvořeny. První text byl tvořen zdola. Ano, Valéry Giscard d'Estaing se pokusil vytvořit velmi precizní text, velmi široký a takzvaně všezahrnující. Konvent pracoval a my jsme se tady hádali v době vzniku Konventu o tom, kdo má vůbec právo do toho Konventu jezdit. Připomeňme si - myslím, že kolega Nečas byl vyslán jako náhradník Parlamentem České republiky do Konventu, kde se tvořil ten text. Byl tam Jan Zahradil a pan Zieleniec. Pokud je mi známo, tak názory, které by reprezentovaly minimálně názory levice, tam byly z České republiky poměrně omezovány.

Já jen připomínám, jak vznikl ten text. Považuji vznik původního textu za demokratický, i když s výhradami, které tady říkám. Vznikal tak, že jednotlivé národní reprezentace se pokusily vtisknout do textu ústavní smlouvy alespoň ty nejzákladnější věci. To, že platilo, že kdo chce všechno, nemá nic, je evidentní. Skončilo to na demokratickém rozhodnutí občanů dvou států, Francie a Holandska, když ostatní státy už potom podle současně platných, v této chvíli platných základních dokumentů Evropské unie nemohly o ničem dalším jednat.

(pokračuje Filip)

Tato smlouva vznikla jiným způsobem. Vznikla tím, že se pokusili vrcholní politici států další integrační krok - a já si dovoluji říci spíše procedurální než věcný, spíše formální než akční - vtěsnat do textu, který by vyhovoval jim jako politikům. Také rozhodli, že tam, kde to je jen trochu možné, nebude ten text podroben hlasování občanů. Čili celý ten text, celý ten proces byl poznamenán menší mírou demokratických principů, ubráním demokratických principů uvnitř tohoto procesu a zejména ubráním práva občanů rozhodnout se v jakém, teď už mi dovoluji říci, soustátí budou žít.

To samozřejmě muselo tam, kde ústava nedovoluje takové vychýlení, jako je tomu ve Francii nebo v Holandsku, narazit. Narazilo to v Irsku, teď to vypadá, že my jsme tou brzdou, ale připomeňme si Polsko, připomeňme si Německo a jejich kroky, které ještě neskončily ratifikací. Proč? Protože můžeme brát přijetí Lisabonské smlouvy jako ten krok, který ukáže, jak je Evropa silná, nebo jak jsou také silní

politici, kteří vnutí nějaký názor lidu. Stabilita je velká hodnota. Ale té stability většinou nedosáhneme tím, že lidem něco vnutíme, něco naoktrojujeme.

Dovolte mi možná pro někoho směšnou připomínku, ale v této chvíli trefnou. Můj předřečník řekl něco o tom, jaké je to být Evropanem. Ano, v sovětské ústavě podle Brežněvova vzoru byl sovětský lid. Připomeňme si po roce 1990, k jakému došlo rozpadu, jak se lidé na tento pojem, který jim byl dvacet let opakován, dívali, a jaké státy vznikly a v jakých krvavých, nebo i nekrvavých, ale přesto ostrých politických sporech ty státy a občané těchto států žijí.

Tím nechci zpochybňovat to, že je potřeba nově upravit vztahy uvnitř sedmadvacítky. Naopak, vítám to a chtěl bych, aby míra demokratického souznění jednotlivých občanů jednotlivých států sedmadvacítky byla tak velká, že se žádná politická reprezentace nebude bát organizovat referendum ve svém státě, aby potvrdil to rozhodnutí. Proto jsem navrhoval na začátku tohoto projednávání, abyste umožnili jako Poslanecká sněmovna projednat náš návrh o referendu, zeptat se občanů České republiky, jestli chtějí onu dnes vyjednanou a premiérem podepsanou změnu kvality vztahů mezi státy Evropské unie, mezi občany Evropské unie, jestli ji chtějí přijmout, jestli budou nést odpovědnost společně s politiky, které za čtyři, u nás nejpozději za rok a půl vymění. V tomto ohledu jsem přesvědčen, že tady tkví naše rozhodování - jestli to chceme udělat formálně, nebo jestli to chceme udělat s potřebnou mírou stability.

(pokračuje Filip)

Připomněli jste ústavu USA. Ano, jde o velmi stabilní text, pravda, s mnoha dodatky a excesy, které proběhly mezitím, protože ústava, ale ani zákony, ani různá nařízení nemohou poskytnout to, co se odehrává v celém životě. Ale dovolte mi říci, že základní rozdílnost je právě v tom, že Lisabonská smlouva dále neřeší tu potřebnou změnu míry demokratizace evropských institucí. Co je skutečným demokraticky zvoleným a demokraticky fungujícím orgánem unie? Evropský parlament? Je skutečně už podle Lisabonské smlouvy? Ano, ten je demokraticky zvolen, je přímo volen občany, má, pravda, někdy mírně nízkou legitimitu podle počtu voličů, kteří k volbám přijdou, ale to se neřeší; myslím si, že je věcí občanů, jestli přijdou, nebo nepřijdou k volbám. V tomto ohledu je to skutečně demokratický orgán unie. Ale míra odpovědnosti Evropské komise, Evropské rady jako jednoho ze základních tvůrců legislativy unie - jaká je? Je více než odvozená? Máme se s tím smířit a máme si říci, že to je ten stupeň poznání, nebo chcete-li, stupeň našeho souznění, které nám stačí? Myslíte si, že opravdu vyjadřují někteří členové Evropské rady mínění oněch států, oněch národů, které jsou součástí unie? Já si to nemyslím. Na rozdíl od americké ústavy, která takový demokratický deficit v rámci své centralizace a decentralizace nemá.

Dovolte mi tedy zopakovat, že je sice hezké tady vyzývat nás všechny, abychom ohnuli své svědomí a hlasovali pro Lisabonskou smlouvu, anebo abychom si podrželi konzistentně to, co tady říkáme. Jestliže jsme do Evropské unie vstupovali po referendu a občané se rozhodli - a slušný politik samozřejmě respektuje rozhodnutí občanů v referendu - jestli je možné, abychom tu změnu kvality bez referenda udělali.

Já vás znovu vyzývám, abyste se nad tím zamysleli, abyste umožnili občanům o Lisabonské smlouvě v referendu rozhodovat. Nic neztratíme, nic nezpozdíme, jenom se zachováme jako hrdý, samostatný, suverénní stát a národ. Děkuji vám. (Potlesk z řad poslanců KSČM.)

(17.20 hodin)

[Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová](#): Děkuji panu místopředsedovi. Faktická poznámka. Pardon, ještě s faktickou poznámkou se hlásí pan kolega Jičínský. Nevím, jestli pan místopředseda Zorálek se hlásí s faktickou, či s řádnou, čili přednost má faktická. Prosím, pane kolego.

[Poslanec Zdeněk Jičínský](#): Vážená paní místopředsedkyně, jenom faktickou poznámkou k tomu, co říkal pan místopředseda Filip. Nebudu mluvit o referendu, o tom budeme mluvit speciálně, až bude tento bod na programu. Jenom bych mu chtěl připomenout jednu věc. Evropa nemá evropský lid, dosud jsme této kategorie politické úrovně nedosáhli, proto se také nemůžeme srovnávat s Amerikou. Nemáme federaci, máme velmi unikátní společenství států.

Já bych chtěl kolegům připomenout, protože dlouhodobě vývoj Evropské unie sleduji, že už v době, když se rozšiřovala ze šesti na devět, byly výhrady k tomu, jak je institucionálně uspořádána, že institucionální uspořádání potřebuje zpřesnění, aby mohla fungovat. Vzpomeňte si, když se jednalo o rozšíření, první fáze rozšíření měla být o Českou republiku, Maďarsko a Slovinsko, a protože nebylo možno obejít Polsko, tak o Polsko. O rozšíření o těch dvanáct vůbec nebyla řeč.

V Evropské unii byl velký spor, zda prohlubovat, nebo rozšiřovat. Formuloval to Mitterrand. Zvítězila představa velkého rozšíření, ale toto rozšíření nebylo institucionálně zvládnuto. Byl to pokus udělat onu Ústavu pro Evropu, který neprošel, nebudu teď o těch problémech dál hovořit. A teď je jistý pokus aspoň v určité podobě dát pevnější institucionální uspořádání prostřednictvím Lisabonské smlouvy. Můžeme to samozřejmě odmítnout. Já neříkám, že to, co říká kolega Filip, nemá žádnou racionalitu. Můžeme Evropské unii vytýkat, že je málo sociální. To je pravda. To byly zřejmě i důvody, proč ve Francii odmítli a proč levicová frakce má k tomu odpor. Ale otázka je, že negativní postoj k dosavadní (upozornění na čas) Evropské unii znamená její rozvolňování, což v současné mezinárodní situaci, kdy na obzoru je vzestup Indie a Číny, znamená odsouvání Evropy do pozadí.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Nyní řádná přihláška. S přednostním právem pan místopředseda Lubomír Zaorálek. Po něm zde mám ještě další čtyři přihlášky.

Místopředseda PSP Lubomír Zaorálek: Děkuji. Milý kolego, poslanče Zdeňku Jičínský, to je pěkné, že tady tak mezi sebou diskutujeme my, převážně opoziční poslanci. Vášnivě debatujeme jeden opoziční kout s druhým opozičním koutem, co přesně si o té Lisabonské smlouvě máme myslet. Nezlobte se, mně připadá celý ten půdorys debaty trochu křivý. Mně vrtá v hlavě jiná věc. Mně vrtá v hlavě, o čem přemýšlí náš milý ministr zahraničí Karel Schwarzenberg, když poslouchá tuto debatu o Lisabonské smlouvě, klíčovém to bodě současně zahraniční politiky. Pro celou zem to je evidentně prestižní záležitost.

Pane ministře, nebude úspěšného českého předsednictví, pokud se nedokážeme vypořádat regulérně s Lisabonskou smlouvou, neb připomínám, jak jsem dneska řekl už jednou, už jsme se k tomu zavázali. Nebude úspěšného předsednictví.

Pan premiér, ten už to dnes ode mě slyšel. Ten to nějak moc nepřijímá, tak bych mu rád něco řekl. Skoro osobně, i když takhle nesmím, tak to bude osobní. Autorita politika závisí na jeho schopnosti přesvědčit například členy své politické strany o tom, že má pravdu a že něco prosazuje. Tohle musí politik obhájit. Tohle je základ jeho autority, nevím o ničem jiném. Mohu vám říci spoustu příkladů od Blaira a jiných, kteří se dokázali ve své straně vášnivě o něco bít, hájit, prosadit to, proto se stali politiky. Mně to připadá dneska tady legrační, jak my opoziční politici tady přesvědčujeme o tom, že by stálo za to schválit Lisabonskou smlouvu.

Pane premiére, nevádí vám, že tady vystoupil poslanec ODS poměrně s docela popleteným názorem na Lisabonskou smlouvu? Proč mu to mám já vysvětlovat, že americká ústava je něco jiného než Lisabonská smlouva? Já jsem to udělal s chutí, ale pak jsem si říkal, proč to dělám. Kde je pan premiér? Ten to přece ve svém klubu s autoritou, kterou má po kongresu, měl už dávno vysvětlit. Proč je tady tolik nesmyslů o Lisabonské smlouvě? Jak to, že jste je už dávno nevymetli?

Já poslouchám každý týden nějaký nesmysl z koaličních řad o tom, že Lisabonská smlouva je začátek čtvrté říše, nebo o tom, že to je nová kvalita. Máme tady právní rozbor, že to není pravda.

Pane premiére, vám je to jedno? On mi říká zezadu, že to je jedno. Teď chápu, že se Evropa třese strachy. My máme premiéra, který předsedá Evropské unii, je premiérem země, která poslední nemá vyřešenu, ratifikovánu, zodpovězenou otázku Lisabonské smlouvy, a jemu to je jedno! Dokonce to tady na mě houká zezadu, že je mu to jedno. (Veselost v sále.) Bojte se ve Francii, v Německu, v Itálii, třeste se, tomuhle premiérovi je to jedno! Dokonce to ve Sněmovně na nás vykřikuje.

My se staráme, my tady dneska děláme scény, vysvětlujeme si, proč je třeba to schválit, dokonce se to snažíme vašim poslancům vysvětlit, pane premiére. Když jste tady nebyl, tak jsem vašim členům ODS vysvětloval, jak to je. Nechápu, proč jste to sám dříve neudělal. Já se tady snažím - a vy mi řeknete, že je to jedno. Tak, proboha, pojďme domů! Komu na tom má záležet? Vy jste to podepsal, my se snažíme, dohodněme se, jak to je! Rozumíte, bez vás to bohužel nejde. (Veselost v sále.)

Vy tvrdíte, že máte na to, postavit se do čela vlády, vy tvrdíte, že dokonce máte na to, postavit se do čela celé Evropy, tak podle toho jedněte.

Opakují: Autorita politika je podle toho, jak prosadí to, co podepsal, to, za co se postavil. Jinak se nezlobte, ale pak nejste politik ani pro tuto zemi, ani pro Evropu! (Potlesk poslanců ČSSD.)

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Nyní se hlásí o slovo předseda vlády Mirek Topolánek.

Předseda vlády ČR Mirek Topolánek: Já nechci komentovat vystoupení, která tady probíhají. Po demagogii přišly komediální výstupy. Už jsme si na to tady zvykli.

Já jsem Lisabonskou smlouvu podepsal. Měl jsem na to mandát od vlády a za tím podpisem stojím. Musím říct, že za bolševiků nás nutili nejenom, abychom drželi pusy, ale abychom jásově režim chválili. Já doufám, Lubomíre Zaorálku, že po mně nechceš, abych tady jásově vykřikoval, jak je Lisabonská smlouva skvělá. Já pro ni dokonce budu hlasovat! A dokonce o tom přesvědčuji i své kolegy. Tak z toho tady nedělej komedii! (Potlesk zprava.)

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: To byl předseda vlády. Nyní prosím paní kolegyni Helenu Mallotovou. Po ní je přihlášen... Faktická poznámka pan kolega Jičínský. Pan místopředseda Zaorálek má faktickou poznámku?

Místopředseda PSP Lubomír Zaorálek: Já bych se chtěl ohradit proti tomu -

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Ne, já se ptám, zda chcete fakticky. (Fakticky.) Faktická poznámka. Prosím tedy, máte faktickou poznámku.

Místopředseda PSP Lubomír Zaorálek: Já bych se chtěl ohradit proti tomu, že to je komedie. Za to se omlouvám. Pokud to takto vyznělo, tak to rozhodně nebylo míněno vůbec komicky. Já to myslím úplně vážně.

Mně se nelíbí, pane premiére, že vy ztotožňuje toto projednávání se socialismem. Socialismus, ta trapná loutkohra, nemá nic společného s tím, jak se vyjednávala tato smlouva v Evropě. Brusel nemá nic společného s Moskvou. To je naprosto nesrovnatelné. My jsme se léta účastnili toho procesu. Vy jste jako premiér mohl do toho stokrát vstoupit. Taky jste do toho vstupovali. Nesrovnávejte to se socialismem! Já odmítám srovnání Evropské unie se socialismem, který jsme tu žili před rokem 1989! Na tom nic komického není. Já si myslím, že jestli nevezmete vážně to, že dneska nejsme v socialismu, ale že jsme v demokratických poměrech a podle toho znamená se také chovat, závazky a povinnosti jsou dneska opravdovými závazky, které jsme na sebe vzali jako občané svobodného a demokratického státu, na tom nic legračního není. (Potlesk zleva.)

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Nyní prosím další faktická poznámka. Pan kolega Jičínský.

Poslanec Zdeněk Jičínský: Paní místopředsedkyně, bude velmi stručná. Pokud jsem informován z médií, tak pan předseda vlády v Bruselu v Evropském parlamentu se pokusil o vtip, který já osobně sdílím, protože odpovídá tomu, jak se u nás k určitým věcem chováme, když řekl, že tato Lisabonská smlouva je horší než ta, co dosud platí, a je lepší než každá příští. Já bych byl rád, kdyby pan premiér o tomto svém vtipu, který já v tomto směru akceptuji, přesvědčil poslance a senátory ODS. (Potlesk zleva.)

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Nyní se můžeme vrátit, není-li žádná další faktická poznámka, k řádným přihláškám. Je jich tady přede mnou stále pět. První slovo dostane paní kolegyně Helena Mallotová, po ní je přihlášen pan poslanec Jan Schwippel.

(17.30 hodin)

[Poslankyně Helena Mallová](#): Dámy a pánové, dovoluji vám, abych vaši pozornost obrátila trochu jiným směrem, a sice k něčemu, co zajímá naši veřejnost bez ohledu na její politickou orientaci.

Pro případ, že by Lisabonská smlouva byla ve Sněmovně schválena, dovoluji si předložit ke schválení následující doprovodné usnesení:

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, berouc v úvahu právní status přiznaný Listině základních práv Evropské unie s Lisabonskou smlouvou, odmítá snahy o extenzivní výklad rozsahu uplatnění Listiny základních práv Evropské unie a s tím spojené pokusy o otevírání otázek souvisejících s koncem a výsledky druhé světové války. Vyzdvihuje pozitivní význam Česko-německé deklarace a v ní vyjádřenou vůli nezatěžovat budoucnost politickými a právními otázkami pocházejícími z minulosti. Potvrzuje, že dobré sousedské vztahy a plnoprávné členství České republiky v Evropské unii patří k zahraničněpolitickým prioritám České republiky. Vychází z toho, že rozsah a podmínky restitučního zákonodárství jsou zcela a výlučně v pravomoci českých ústavních orgánů, a prohlašuje, že

1. ustanovení Listiny základních práv Evropské unie jsou při dodržení zásady subsidiarity určena orgánům, institucím a jiným subjektům unie a dále členskými státy, výhradně pokud uplatňují právo unie;

2. právní status, který je přiznáván Listině základních práv Evropské unie, proto bez jakýchkoli pochybností zajišťuje, že nemůže retroaktivně působit na právní a majetkové vztahy vyplývající z československého zákonodárství z let 1940-1946, stejně jako dosavadní judikaturu evropských a vnitrostátních soudů, která tyto právní a majetkové otázky řeší.

Toto je text tohoto doprovodného usnesení a dovoluji vám odůvodnit jeho text.

Pokud vstoupí Lisabonská smlouva v platnost, stane se pro Českou republiku a další členské státy Evropské unie závaznou také Listina základních práv Evropské unie, a to prostřednictvím odkazu v čl. 6 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii, ve znění Lisabonské smlouvy, který stanoví - cituji: "Unie uznává práva, svobody a zásady obsažené v Listině základních práv Evropské unie ze dne 7. prosince 2000, ve znění upraveném dne 12. prosince 2007 ve Štrasburku, jež má stejnou právní sílu jako smlouvy."

Listina základních práv Evropské unie zaručuje kromě jiného právo každého vlastnit majetek, kterému poskytuje srovnatelnou ochranu jako Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, Řím 4. listopadu 1950, dále též jen Evropská úmluva, a katalog základních práv většiny evropských zemí včetně České republiky, Listina základních práv a svobod čl. 11. Dle některých indicií nicméně mají sudetští Němci údajně značný zájem na tom, aby se Listina základních práv Evropské unie stala právně závazným dokumentem a byla součástí budoucího smluvního uspořádání Evropské unie, neboť si od toho slibují možnost napadnout dekrety prezidenta republiky upravující poválečné majetkoprávní uspořádání, tzv. Benešovy dekrety, či akty vydané tehdejšími státními orgány na jejich základě před soudními orgány Evropské unie. Jelikož tyto signály vyvolávají v České republice jisté obavy, zda by Listina základních práv Evropské unie prostřednictvím Lisabonské smlouvy skutečně nemohla otevřít cestu k prolomení Benešových dekretů, jeví se jako opodstatněný krok přijetí doprovodného usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky spolu s usnesením o vyslovení souhlasu s ratifikací Lisabonské smlouvy, které bude obsahovat prohlášení Sněmovny ujišťující, že majetkové a právní vztahy vyplývající z československého zákonodárství z let 1940-1946, včetně dekretů prezidenta republiky, ani ujednání mezi Českou republikou a jinými evropskými státy, stejně jako dosavadní judikatura evropských a vnitrostátních soudů, která tyto právní a majetkové otázky řeší, nebudou Listinou základních práv Evropské unie po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost žádným způsobem dotčeny. To znamená retroaktivně zpochybněny. Takové prohlášení Sněmovny by napomohlo rozptýlit zmíněné obavy jak na půdě Parlamentu České republiky, tak mezi širokou veřejností.

Předkládaný návrh prohlášení Poslanecké sněmovny se opírá o tyto argumenty:

1. Věcný rozsah působnosti Listiny základních práv Evropské unie je na základě jejího článku 51 odst. 1 omezen následovně - cituji: "Ustanovení této listiny jsou při dodržení zásady subsidiarity určena orgánům, institucím a jiným subjektům unie a dále členskými státy, výhradně pokud uplatňují právo unie." Členské státy včetně České republiky tedy budou Listinou základních práv Evropské unie vázány pouze v případech, kdy budou uplatňovat právo unie, čímž se rozumí vlastní aplikace přímo účinných právních předpisů Evropské unie, ale i přijímání a aplikace vnitrostátních právních předpisů a rozhodnutí, pokud je jimi prováděno právo unie. Dekrety prezidenta republiky upravující poválečné

majetkoprávní uspořádání ani akty československých orgánů přijatých na jejich základě nejsou v tomto smyslu uplatňováním práva unie, a proto na ně není Listina základních práv Evropské unie aplikovatelná.

2. Úprava vlastnických vztahů není v kompetenci společenství, případně unie, a nebude ani po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. To jasně vyplývá z čl. 345 Smlouvy o fungování Evropského společenství (Smlouva o založení Evropského společenství, ve znění Lisabonské smlouvy), v němž je zakotvena zásada doslovně převzatá z čl. 295 současné Smlouvy o založení Evropských společenství, že - cituji - "smlouvy se nijak nedotýkají úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech".

Právní předpisy Evropské unie v zásadě nepůsobí zpětně, retroaktivně. Totéž bude platit i o Listině základních práv Evropské unie, která neobsahuje žádné ustanovení, z něhož by bylo možné zpětnou časovou působnost dovozovat.

4. Takzvanými Benešovými dekrety se již zabýval v souvislosti s přistoupením České republiky k Evropské unii Evropský parlament, a to ve studii Právní posouzení Benešových dekretů a přistoupení České republiky k Evropské unii, rok 2002, a Evropská komise v dokumentu komise The Czechoslovak presidential decrees in the light of the *acquis communautaire*. Summary Findings of the Commission Services, Brusel 14. října 2002. V citovaných dokumentech se např. uvádí, že konfiskace na základě Benešových dekretů nevytváří podle právních předpisů Evropské unie problém, neboť právní předpisy Evropské unie nemají zpětnou účinnost, byla potvrzena doktrína vyčerpání jejich účinků, tzv. vyhasnutí, a bylo poukázáno na skutečnost, že dekrety vyvolaly oprávněné očekávání, že byla platně zřízena majetková práva, která by nyní měla být chráněna.

5. Evropská unie nedisponuje a ani po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost nebude disponovat soudními orgány, které by byly příslušné rozhodovat ve věcech týkajících se majetkových nároků souvisejících s aplikací československého zákonodárství z let 1940-1946, včetně dekretů prezidenta republiky. I nadále bude platit, že jednotlivci budou moci napadat žalobami k soudu prvního stupně pouze právní akty orgánů Evropské unie a pouze za předpokladu, že napadený akt byl tomuto jednotlivci určen anebo se ho bezprostředně a osobně dotýká.

(17.40 hodin)

(pokračuje Mallotová)

Přípustná by zřejmě nebyla ani předběžná otázka předložená soudem členského státu soudnímu dvoru EU týkající se posouzení slučitelnosti Benešových dekretů či aktů na nich založených s Listinou základních práv EU.

V současnosti platí, že pokud se soudní dvůr v rámci řízení o předběžné otázce zabývá ochranou základních práv a svobod, čl. VI odst. 2 Smlouvy o Evropské unii, činí tak vždy ve vztahu ke komunitárnímu právnímu aktu nebo v souvislosti s aplikací komunitárního práva. Stejný postup bude muset být zachován i v případě, že se Listina základních práv EU stane závazným právním instrumentem. Přitom, jak již bylo výše uvedeno, dekrety prezidenta republiky upravující poválečné majetkoprávní uspořádání ani akty československých orgánů přijaté na jejich základě nejsou uplatňováním práva unie. Z všech těchto důvodů vyplývá, že Listina základních práv EU, která se po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost stane právně závazným dokumentem, neumožní v žádném ohledu zpětně zpochybnit právní a majetkové vztahy vyplývající z československého zákonodárství z let 1940-1946, včetně dekretů prezidenta republiky, ani ujednání mezi Českou republikou a jinými evropskými státy, stejně jako dosavadní judikaturu evropských a vnitrostátních soudů, která tyto právní a majetkové otázky řeší, což má za cíl potvrdit formou prohlášení předkládaný návrh usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Doufám, že se tímto doprovodným usnesením budeme zabývat zodpovědně a že ho schválíme. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuji paní poslankyni Heleně Mallotové. Nyní zde mám dvě přihlášky s přednostním právem - pana ministra Cyrila Svobody a pana mistra Karla Schwarzenberga. Nevím, pánové, jak se domluvíte... Prosím, pan ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg má slovo jako první.

[Ministr zahraničních věcí ČR Karel Schwarzenberg](#) Vážená paní předsedající, vážené poslankyně a poslanci, doprovodné usnesení, které bylo zde navrženo, popravdě řečeno je zhruba tak nutné jako doprovodné prohlášení, že po vstupu v platnost Lisabonské smlouvy bude nadále po dešti mokro a v létě bude tepleji než v zimě, neboť jak správně bylo uvedeno, všechna ustanovení a pravidla Evropské unie potvrzují právní stav České republiky i ten, který jsme zdědili po Československu. Je tudíž naprosto zbytečné ještě jednou se vracet k minulosti, místo abychom se obrátili k budoucnosti a potvrdili to, co je naprosto jasné a srozumitelné, že to nezpochybnitelné.

Děkuji mnohokrát.

[Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová](#): Děkuji panu ministru zahraničních věcí Karlu Schwarzenbergovi a nyní prosím pana ministra Cyrila Svobodu o slovo.

[Ministr pro místní rozvoj ČR Cyril Svoboda](#) Vážená paní místopředsedkyně, jsou jenom dva důvody, proč chci vystoupit. První důvod je, aby také zazněl hlas za KDU-ČSL. My jako strana nemáme problém tuto smlouvu ratifikovat kdykoliv - dneska, zítra, jsme připraveni kdykoliv, protože tento náš názor je formulován nejenom tím, že jsme se usnesli na sjezdu, ale je to též navíc potvrzeno i nálezem Ústavního soudu. Veškeré pochybnosti jsou rozptýleny. Tato smlouva je společné dílo 27 členských zemí. Nikdo nemůže být úplně spokojen. Já osobně si myslím, že ta smlouva nás neohrožuje. A jestliže se nebojí mnohem menší země, než je Česká republika, a obavy, které tady zaznívají, nejsou jejich obavami a v klidu tuto smlouvu ratifikovaly, proč bychom se měli bát my?

Za druhé, vůbec mi nevádí větší flexibilita rozhodování, protože to povede k větší efektivitě rozhodování. My pořád voláme po tom, že musíme mít šanci prosadit náš zájem, jako bychom neviděli, že totéž právo může žádat kdokoliv jiný v EU. Abychom se nedočkali, že náš dobrý zájem bude blokován nějakou jinou malou zemí, a my se budeme zlobit na tu malou zemi, že nám něco blokuje.

Nechci tady jít do hloubky tohoto textu, protože tady zaznělo velmi mnoho. Ale druhý důvod, proč vystupuji, protože bych jinak asi ani nevystoupil, je tato skutečnost: Prosím velmi vážně, abychom se nestrašili jakoukoliv revizí úpravy a právních vztahů vzniklých před naším vstupem do EU a před vznikem EU. Prosím, abychom žádná usnesení tohoto typu nepřijímali. Vypadáme opravdu bizarně, protože to bychom potom mohli říct, že EU se bude zabývat vztahy, které vznikly po Bílé hoře. Zkrátka EU se nemůže zabývat a nebude rozhodovat vztahy, které vznikly před vznikem této unie, a nebude upravovat vztahy, které se týkají našich občanů před naším vstupem do EU. Je to potvrzeno mnoha posudky, opírá se to o judikaturu Evropského soudního dvora a jakékoliv doprovodné usnesení možná pomůže ke schválení této smlouvy, ale navenek budeme vypadat jako země prapodivná. A ještě upozorňuji, že k čl. VI, který byl tady citován a týká se Listiny práv a svobod, máme samostatné prohlášení jako prohlášení, které je připojeno k textu revidované smlouvy, tedy Lisabonské smlouvy, a tento text nám schválila EU, tedy 27 členských zemí. Jestliže na to budeme ještě vršit nějaká jiná usnesení, budeme opravdu vypadat velmi prapodivně.

Já si vážím toho, že každý hledá důvod, proč tuto smlouvu schválit. Já chápu, že důvody mohou být velmi osobní, ale jenom chci, abychom konečně dostali odvahu a tuto smlouvu zratifikovali. Evropskou politiku dělají politici, ne smlouvy! Děkuji. (Hlasitý potlesk Jiřího Paroubka, posléze se přidalo několik dalších poslanců.)

[Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová](#): Děkuji panu ministrovi Cyrilu Svobodovi. S faktickou poznámkou se hlásí pan poslanec Vítězslav Jandák. Má na tuto faktickou poznámku dvě minuty.

[Poslanec Vítězslav Jandák](#): Děkuji, paní předsedající. Ale já jsem skutečně jak Alenka v říši divů. Nejprve tady vystoupila paní Jacquesová (vysloveno Žáková) a začala nadávat sociální demokracii. (Poznámka ministra Nečase.) Já jsem Čech, to "ová" používám, pane ministře. Promiňte. A začala nás poučovat o tom, jak brání sociální demokracie hlasování o Lisabonské smlouvě. Předtím několik minut řekl pan poslanec Hamáček a vyzval tuto ctou a váženou Sněmovnu, abychom hlasovali. A teď přijde pan ministr, kterého si velmi vážím a mohu říct snad i jako přítele, a začne nás, tu levou stranu, poučovat o tom, co bychom všechno neměli.

Dívejte se doprava a řešte to v té vaší trojkoalici a nechte nás na pokoji! My jsme připraveni hlasovat a ratifikovat tuto smlouvu! Tam se dívejte, pane ministře! (Ukazuje doprava. Pobavení a potlesk poslanců ČSSD.)

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: To byla faktická poznámka pana poslance Jandáka a vrátíme se k řádným přihláškám, kterých je opět v tuto chvíli pět. První přihláška patří panu poslanci Janu Schwippelovi, po něm bude hovořit pan kolega Aleš Rádl.

Poslanec Jan Schwippel: Vážené dámy a pánové, já se omezím ve svém vystoupení na několik poznámek, které budou mít povahu poznámek faktických k tomu, co tady zaznělo.

Hned první k panu ministrovi. Rozdíl mezi ČR a Polskem a Británií je v tom, že ČR si vyjednala pouze právně nezávazné prohlášení, zatímco to, co si vyjednaly Británie a Polsko, je právně závazný protokol hovořící o tom, že některé části Listiny základních práv a svobod budou na jejich území aplikovatelné pouze tehdy, pokud nejsou v rozporu s vnitrostátními předpisy těchto dvou zemí. Takže já myslím, že je zcela zřejmé, že to, čeho dosáhla Česká republika, je úplně odlišné od toho, co si vymohly Británie a Polsko.

Chtěl bych reagovat na několik dalších tvrzení, s nimiž buď bych chtěl polemizovat, anebo jsou nepřesná, anebo přímo nepravdivá.

Už tady zaznělo, že není pravda, že 25 členských států ratifikovalo Lisabonskou smlouvu, protože minimálně Spolková republika Německo a Polsko - tam nedošlo k dokončení ratifikačního procesu, takže přinejlepším to je 23 zemí.

(17.50 hodin)

(pokračuje Schwippel)

Stejně jako není pravda, jak zde zaznělo, že Česká republika je jedinou zemí, která - z těch dvaceti sedmi - neprojednala tuto smlouvu v parlamentu. Samozřejmě Irsko také neprojednalo tuto smlouvu ve svém parlamentu, a to proto, že smlouva byla zamítnuta v irském referendu.

Padla tady otázka, co jiného, když ne Lisabon. A také tvrzení se objevilo, že je potřeba přijmout nějaké nové institucionální uspořádání Evropské unie. Na tu otázku, co jiného než Lisabon, je jednoduchá odpověď: Smlouva z Nice. Je to smlouva, kterou naši občané schválili v referendu. 77 % našich občanů v referendu o přistoupení k Evropské unii schválilo ty podmínky, které jsou obsaženy ve Smlouvě z Nice.

Polemizoval bych i s tím tvrzením, že je třeba přijmout nějaké nové institucionální uspořádání. Připomněl bych zde studii pařížského Institutu pro evropská studia, která ukazuje, že po rozšíření Evropské unie o nových deset členských zemí došlo k urychlení legislativního procesu o 25 %, tedy o čtvrtinu. Tedy poté, kdy se Evropská unie rozšířila o deset zemí, tak legislativa je přijímána ještě rychleji - z čehož možná někteří mají radost, já nikoliv - ale rozhodně to nesevřídčí o nějaké neefektivitě Evropské unie.

Další věc. Opakovaně se tady objevovalo tvrzení, že pokud jménem České republiky byla nějaká smlouva podepsána a dosud nebyla ratifikována, že to je snad něco zcela unikátního, že to je důvod k rezignaci premiéra a podobně. Není to pravda. Takový případ samozřejmě není vůbec ojedinělý. Připomněl bych smlouvy SALT, anebo ještě takovým výraznějším příkladem je Kjótský protokol, který v roce 1997 Bill Clinton jménem Spojených států podepsal, a to za okolností, kdy byl tento protokol doplněn o pasáže, které požadovaly přímo Spojené státy. Samozřejmě mám na mysli takzvané flexibilní mechanismy. A přesto tento Kjótský protokol byl v americkém Senátu odmítnut, a to poměrem hlasů 98 : 0. Já myslím, že z toho je jasné, že samozřejmě ho odmítli i vládní senátoři, ale nikdo nevyzýval pana Clintona k rezignaci, respektive vyzýval ho v té době, ale z úplně jiných důvodů, a nikoliv kvůli tomu, že nebyl ratifikován Kjótský protokol.

Další věc je to, co tady zaznělo, proč neakceptujeme něco, na čem se dohodly členské státy. No, jednak mám trochu problém s tím tvrzením, že se na tom dohodly členské státy, ale hlavně s tím způsobem. Nesouhlasil bych s tím, že evropská ústavní smlouva byla dojednána zdola, respektive byla vyjednána demokraticky. Připomněl bych, že takzvaný Konvent vůbec nikdy nepřijal jednací řád a že ta

finální podoba té ústavní smlouvy vlastně vznikla tím, že Giscard d'Estaing zapracoval do tohoto textu několik pozměňovacích návrhů, u kterých nikdo nevěděl, odkud se vzaly, ale existovaly takové spekulace, že je dostal od zástupců největších členských států.

Ale ještě větší problém nastává při přechodu od evropské ústavní smlouvy k Lisabonské smlouvě. Jednak proto, že se vůbec neodehrála žádná debata. Připomněl bych, že na summitu v červenci 2007 obdrželi zástupci členských států návrhy textů 48 hodin před vlastním hlasováním k takzvané další diskusi, která se samozřejmě - žádná další diskuse - vůbec neodehrála.

Ale co je ještě větší problém, je to, že došlo ke změně té smlouvy z konsolidovaného znění na návratem k tomu původnímu mechanismu, to znamená změnami smluv tak, že vznikl text, který je zcela nečitelný, nesrozumitelný, a je možno nalézt citace předních evropských politiků, například bývalého italského premiéra Giuliana Amata, že cílem této metody nebo tohoto přechodu bylo obejít referenda v jednotlivých členských zemích. Připomněl bych tady, že o evropské ústavní smlouvě se konalo anebo bylo naplánováno deset referend, zatímco o Lisabonské smlouvě proběhlo referendum jediné.

Takže já bych se tady mohl ptát proč, jestliže dnes říkáme, že Lisabonská smlouva není mrtvá, tak proč jsme něco podobného neřekli o evropské ústavní smlouvě už po referendech ve Francii a v Nizozemí. Samozřejmě i tehdy bylo možno tvrdit, že smlouva není mrtvá, a pokračovat v její ratifikaci. Jenomže tehdy tu smlouvu odmítly Francie a Nizozemsko, tedy dvě zakládající země Evropských společenství, kdežto teď to odmítlo jenom - v uvozovkách jenom - Irsko. Takže se tady opravdu vnučuje představa, že v Evropě jsou některé členské státy navzájem rovné a některé jsou si rovnější.

Další poznámka, pokud jde o stykový zákon. Tady zaznělo, že není třeba čekat na přijetí stykového zákona. Já si myslím pravý opak. Podle mého názoru přijetí stykového zákona je absolutní minimum k tomu, aby mohlo být hlasováno o Lisabonské smlouvě. Připomněl bych tady nálezy Ústavního soudu, který upozornil na řadu problematických věcí, které se týkají i dalších věcí, ne pouze takzvaných pasarel, ale i dalších věcí. A připomněl bych materiál, který jsme dneska dostali od Parlamentního institutu a který popisuje situaci ve Spolkové republice Německo i to, že v obou komorách Bundestagu byl současně s Lisabonskou smlouvou projednáván takzvaný Begleitgesetz neboli doprovodný zákon, z čehož už je jasné, že byl projednáván současně s Lisabonskou smlouvou, nikoli po ní, a že tento Begleitgesetz upravuje a obsahuje ještě i úplně jiné věci, než je jenom pasarela, například právo obou komor německého parlamentu obracet se na Evropský soudní dvůr v případě, že bude toho názoru, že došlo k porušení principu proporcionality nebo subsidiarity. Takže podle mého soudu ten stykový zákon je absolutní minimum, co je třeba přijmout před závěrečným hlasováním o Lisabonské smlouvě.

A závěrem jednu poznámku k tomu, co tady opakovaně zaznělo, že údajně když neratifikujeme Lisabonskou smlouvu, že to poškozuje české předsednictví, že to poškozuje obraz České republiky v zahraničí, že prostě Česká republika je jedinou zemí, která nemá vyjasněn vztah k základnímu smluvnímu dokumentu Evropské unie a podobně.

Připomenu jenom několik dat. V červnu 2004 je přijat finální text evropské ústavní smlouvy. 1. července 2004 začíná nizozemské předsednictví Evropské unii. Po celou dobu nizozemského předsednictví dochází k projednávání v obou komorách parlamentu zákona o konzultativním referendu o evropské ústavní smlouvě. V říjnu 2004, to znamená v průběhu tohoto nizozemského předsednictví, přijímá dolní komora nizozemského parlamentu dodatek k zákonu o konzultativním referendu. A celý tento zákon je schválen 25. ledna 2005, to znamená po ukončení nizozemského předsednictví. A k referendu o evropské ústavní smlouvě pak dochází 1. června 2005.

Takže ta tvrzení, že neschválení nebo odklad schválení Lisabonské smlouvy poškozuje Českou republiku, případně naše předsednictví podobně, nebo že jsme dokonce jedinou zemí, která byla v podobné situaci, jsou nepravdivá, zcela nepravdivá. A já dovedu akceptovat jiný pohled a jiný názor na evropskou ústavní smlouvu, ale co bychom podle mého názoru dělat neměli, je šířit nepravdivá tvrzení a naše občany klamat a obelhávat.

Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuji panu poslanci Janu Schwippelovi. A nyní dalším přihlášeným je pan kolega Radl, ale ještě přednost bude mít faktická poznámka pana poslance Zdeňka Jičínského.

Poslanec Zdeněk Jičínský: Vážená paní místopředsedkyně, jenom stručně k tomu, co říkal kolega Schwippel. On uvedl mnoho věcí, na které by se dalo reagovat, ale samozřejmě ve faktické poznámce není čas.

Lisabonská smlouva je komplexní dokument, takže k němu lze mít x nejrůznějších výhrad. Jenom bych řekl, není to tak, jak on uváděl. Německý Spolkový sněm smlouvu schválil. Neratifikoval ji prezident, protože v Německu je jiný ústavní režim. Jeden poslanec Spolkového sněmu se obrátil na Ústavní soud, čili prezident musí vyčkat stanoviska Ústavního soudu. Německá ústava je jiná, je to ústava federace. Tam je různé postavení zemí v otázkách kompetencí, čili proto i různé otázky musely být řešeny, pokud uvádí ten doprovodný zákon, složitěji, než je tomu v České republice.

Když říká, že stykový zákon je minimum, to by měl potom vyloučit ale ze stykového zákona všechny ostatní věci kromě té jedné formulace, která umožňuje onen imperativní mandát plus zákaz subsidiarity. Takže to si musíme jaksí rozmyslet. Senátoři chtějí ve stykovém zákoně upravovat celou řadu věcí včetně volby prezidenta.

(18.00 hodin)

(pokračuje Jičínský)

V této okleštěné podobě stykový zákon přijímat nelze, můžeme o něm začít jednat, ale co lze přijmout, jsou změny v jednacím řádu v tom smyslu, jak jsme o tom hovořili.

Pokud jde o Kjótský protokol, je to jiná záležitost. Nesrovnávejme EU a USA, je to jiný režim. Už jsem tady uváděl, že EU není žádný federativní stát.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuji, pane kolego. Prosím pana poslance Aleše Rádlu, po něm je přihlášená paní poslankyně Šojdrová.

Poslanec Aleš Rádl: Tak. Vážená paní předsedkyně, dámy a pánové, já nemám příliš často ve zvyku tady vystupovat, vcelku se vyhýbám i takovým tématům, jako je autoškola nebo norování, což jsou témata, kterým tady rozumí každý. Užívám si toho, že jako vládní poslanec ty zákony musí primárně za mě obhájit moje vláda, a já sám se řídím heslem čím déle mluvíš, tím déle pracuješ. Nicméně tentokrát mám pocit, že z vlády to, co já chci říct, tady zatím nikdo neřekl, asi celkem z pochopitelných důvodů. Názor, který mám já, tady explicitně vyjádřil možná nejlépe kolega Prosek.

Domnívám se, že je zřejmá skutečnost, a historicky prokázaná skutečnost, že politické reprezentace v historii se čas od času dostanou na nějakou osudovou křižovatku, na které udělají rozhodnutí, kterým pracují v určitém časovém horizontu ke svému vlastnímu zániku. Domnívám, že jedním z těch rozhodnutí, které může do budoucna směřovat k tomu, že význam tohoto parlamentu a vás, 200 zvolených poslanců, bude v čase menší a menší a stále menší. Už dnes to vidíme na tom, kolik zákonů tady pouze přijímáme, protože byly již předtím přijaty někde jinde a my máme pouze povinnost je implementovat do našeho právního řádu. Obávám se, že po schválení Lisabonské smlouvy se objem zákonů, které budou přijímány jinde a někým jiným, bude neustále zvyšovat. Možná se někomu z vás může líbit, že jeho politická odpovědnost se bude tím pádem zmenšovat, ale já takový nejsem. Domnívám se, že byl-li jsem zvolen občany této republiky, mám primární odpovědnost vůči nim a jsem připraven se z této odpovědnosti vůči nim zodpovídat.

Říkám-li, že se blížíme k jakési osudové křižovatce, kdy můžeme přijmout nějaké rozhodnutí, které v časovém horizontu sníží náš vlastní význam, je třeba se zamyslet nad tím, kdo je našim soupeřem. Je dobré znát svého soupeře, protože známe-li svého soupeře, jsme schopni s ním efektivně vést nějaký spor. Já sám z toho důvodu například již řadu let odebírám časopis Harper's bazar a Elle, a věřte mi, že děvčata mě málokdy překvapí.

Proto bych chtěl říct, že vnímám jako přirozeného soupeře zvolené politické reprezentace byrokrata. Evropského klasického byrokrata. Je to z toho prostého důvodu, že je-li jaksí posláním zvoleného politického reprezentanta vytvářet systémy, které reagují na aktuální společenskou poptávku, čili vytvářet systémy flexibilní, je primárním požadavkem byrokrata vytvářet systémy rigidní, které lze měnit jen velmi obtížně, pokud možno vůbec. Je to zřejmé z toho, jak je ta legislativa koncipovaná. Ta

legislativa pro nás jako pro zvolené poslance je prakticky neměnitelná, protože máme pouze z titulu již přijatých smluv povinnosti ty zákony dále implementovat.

Souvisejí to určitě s tím, jakou důvěru obecně požívají jednotliví zvolení zastupitelé. Když se podíváte na různé průzkumy, které existují, cítíte, že největší důvěru má veřejnost ke zvoleným zastupitelům ve svých obcích, pak o něco menší důvěru k zastupitelům v krajích, ještě menší důvěru k nám jako k poslancům v Praze a evropské instituce zatím nikdo v průzkumech příliš neřeší. Je to proto, protože takový občan na činnost svého zastupitele v obci velmi dobře vidí, zná jeho osobní život, zná jeho rozhodování a je schopen posoudit, zda rozhodnutí, které tento zastupitel činí, směřují k nějakému jeho konkrétnímu okamžitému prospěchu, či nikoliv. Takle dohlédnutelnost na svého zastupitele se s vzdáleností od místa bydliště zmenšuje, až se ztrácí někde v Bruselu, kde ta dohlédnutelnost je minimální.

Já myslím, že přestože tady určitě zazněla celá řada adorujících prohlášení ve prospěch bruselské legislativy, já to tak úplně nesdílím. Domnívám se, že ani toto těleso není prosto rozhodování, které je netransparentní. Skutečnost, že v Bruselu je 700 poslanců a 1500 lobbistických firem, myslím, vypovídá za všechno.

Byla tady řeč o tom, že Lisabonskou smlouvou nějakým způsobem dál posílíme onen étos EU. Domnívám se, že ten étos zdaleka už dávno neexistuje, a pro mě osobně dnes EU daleko víc připomíná pověstnou Kakánii Roberta Musila, která tak zoufale hledala nějaký smysl své vlastní existence, že si na to museli zřídit speciální komisi, a že tato komise žádný smysl pro Kakánii tehdy nenalezla, vědí čtenáři té knihy Roberta Musila.

Koneckonců neschopnost evropských byrokratů udělat si legraci sami ze sebe a podívat se na tu Entropu se sarkasmem a zasmát se sami sobě také svědčí o tom, že posun v sebevnímání těchto byrokratů je dnes řekl bych už za hranicí schopnosti nabízet nějaké skutečně smysluplné vize té půlmiliardové veřejnosti, kterou činí dnes EU.

Kolega Paroubek mluvil o průzkumech veřejného mínění, z nichž vyplývá, že 60 nebo 40 % voličů té či oné strany podporuje Lisabonskou smlouvu. Já jsem si jist, že ve stejném průzkumu by 100 % těchto voličů odpovědělo, že tu smlouvu nikdy nečetlo a že smysl té smlouvy jim možná uniká. Koneckonců je docela dobře prokázáno, že když se zeptáte kteréhokoliv občana, zdali souhlasí s tím, aby se z veřejných prostředků víc pomáhalo slabším spoluobčanům, tak vám zpravidla odpoví ano. A když tu otázku doplníte ještě otázkou, zdali souhlasí s tím, aby se jim pomáhalo z jeho vlastních prostředků, už odpovídá nikoliv. Myslím, že stejně platí, zeptáte-li se občanů, zdali souhlasí s tím, aby Česká republika ratifikovala Lisabonskou smlouvu, z neznalosti věci odpovědí, že s tím souhlasí, ale pokud jim řeknete, že ratifikací té smlouvy se jejich vlastní voličský vliv na to, jaké budou v zemi, kde žijou platit zákony, zmenší, pravděpodobně odpovědí, že nikoliv.

Já sám se nechci připojit k těm, kteří se budou podílet na tom, že se vliv našich voličů na zákony, které platí v České republice, bude v čase zmenšovat. Chtěl bych učinit vše pro to, aby vliv našich voličů a občanů ČR na naše vlastní zákony zůstal zachován v míře pokud možno co největší, a proto já sám tuto smlouvu rozhodně podporovat nebudu.

Děkuji za pozornost.

[Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová:](#) To byl pan poslanec Aleš Rádl. Nyní se hlásil s přednostním právem pan zpravodaj... s faktickou poznámkou.

[Poslanec Jan Hamáček:](#) Děkuji. Ve svém vystoupení jsem apeloval na zastávce současného smluvního uspořádání, aby mi vysvětlili, jak je možné rozšiřovat EU a naplnit tak vládní program v zahraniční politice a současně zachovat současný smluvní rámec. Odpovězeno mi nebylo. Teď jsem slyšel, že Lisabonská smlouva oslabuje roli národních parlamentů. Je to velmi specifický výklad. Dosud jsem zaznamenal pouze argumentaci, že naopak posiluje kontrolní roli národních parlamentů systémem červených a žlutých karet. Možná mě kolega Rádl opraví a vysvětlí, jak je to s oslabením role národního parlamentu. Vážím si věcné debaty a předkládání argumentů, jak to předvedl kolega Schwippel, ale z posledního vystoupení mám pocit, že tam věcnosti moc nebylo. Požadoval bych vysvětlení. Jinak bych musel mít dojem, že kolega Rádl naplnil svou nedávnou odpověď pro jeden z deníků, když se ho

ptali, jak je to s hlasováním kvalifikovanou většinou. Říkal, že neví, že je mu to jedno, protože je stejně proti.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Nyní se hlásí s přednostním právem ministr financí Kalousek.

Ministr financí ČR Miroslav Kalousek Pouze faktická poznámka. Promiňte, nechci zdržovat. Ale zaujalo mě vystoupení pana poslance Rádla, když přibližoval onen dohled občana na komunální politiku, centrální politiku a politiku více vzdálenou. Já bych si dovolil s vahou zkušenosti dlouholetého státního úředníka, politika centrálních orgánů a také komunálního politika a i ministra odpovědného za veřejnosprávní kontrolu v komunální sféře připomenout lidovou moudrost, že pod svícnem bývá tma.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuje za tuto faktickou poznámku. Vracíme se k řádným přihláškám. Nyní patří slovo paní kolegyni Šojdové, po ní bude hovořit kolegyně Dundáčková.

Poslankyně Michaela Šojdová: Vážená paní místopředsedkyně, vážení páni ministři, kolegyně a kolegové, dovoluji mi několik slov k diskusi, která zde probíhá k otázce ratifikace Lisabonské smlouvy. Myslím si, že jde o velmi důležitý proces a je dobře, že tomu věnujeme náležitou pozornost.

Domnívám se, že jsme si vědomi toho, že nehlasujeme o ústavě federálního státu. V tomto smyslu nemohu souhlasit se srovnáním, které zde uvedl pan kolega Prošek, i když bych nechtěla žádný způsobem snižovat význam jeho analýzy, kterou si provedl, a jeho přístupu. Smlouva, kterou přijímáme, je smlouva multilaterální, smlouva 27 zemí EU, která hovoří o tom, v čem se každá z těchto zemí vzdává své suverenity v rozhodování ve prospěch sdílených pravomocí. V tomto smyslu tato smlouva nemůže být ničím jiným než smlouvou o procedurách, o procesech a způsobu rozhodování. Také bych uvítala, kdyby v tomto smlouva byla stručnější. Věřím, že jednou tomu tak bude.

Byla vznesena otázka, jaký má Lisabonská smlouva étos. Kolega Prošek řekl, že nemá žádný étos. Domnívám se, že tomu tak není. Lisabonská smlouva má étos, a to étos sociálně-liberální. Uvítala bych, kdyby étos byl konzervativní.

Lisabonská smlouva má ale ještě jeden významný akcent, a to je akcent bezpečnosti vnitřní a vnější - bezpečnost uvnitř Evropy a bezpečnost pro Evropu. Tento akcent nebývá dostatečně zmiňován, ale pro mne je to jeden z hlavních důvodů, proč jsem připravena pro Lisabonskou smlouvu hlasovat. Samozřejmě, že to souvisí s bezpečností energetickou, se snahou o prosperitu v ekonomice, se snahou o konkurenceschopnost s vyspělými zeměmi a s vyspělými světovými velmocemi v oblasti výzkumu. Proto pro posílení jistoty v to, že Evropa bude a zůstane místem svobody a bezpečí, to je pro mne důvod, proč pro Lisabonskou smlouvu budu hlasovat.

Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuji paní poslankyni Michaela Šojdové. Nyní prosím o slovo paní poslankyni Evu Dundáčkovou a po ní je zde přihláška od paní poslankyně Aleny Páralové.

(18.10 hodin)

Poslankyně Eva Dundáčková: Vážená paní předsedající, páni ministři, dámy a pánové, Sněmovna je poměrně vyčerpána, doba je pokročilá. Přesto se projednávání dnešní schůze týká velmi vážné otázky, a to je otázka dalšího fungování Evropské unie, respektive přijetí či nepřijetí takzvané reformní smlouvy, nebo reformy Evropské unie, chcete-li.

Já jsem coby zpravodajka ústavněprávního výboru při předchozím projednávání položila svým kolegům v ústavněprávním výboru a vám všem celou řadu otázek, abych tak přednesla zpravodajskou zprávu, a byla jsem zprava i zleva napadena, že jsem překročila rámec podání zpravodajské zprávy, ačkoli tomu tak nebylo, protože jsem na ty otázky nikterak neodpovídala. Úkolem zpravodaje by mělo být u všech návrhů, včetně mezinárodních smluv, podat jakousi oponentní zprávu, chcete-li, a ta samozřejmě má být vyrovnaná. To znamená má zvýraznit klady i zápory. Já jsem poctivě říkala, jaký je současný stav a

co navrhuje Lisabonská smlouva, a prosila jsem všechny členy tohoto parlamentu, aby na základě vlastního svobodného rozhodování uvážili, co je dobře pro Českou republiku a pro občany této země.

Na žádnou z těch otázek jsem neodpověděla a k žádné z nich jsem také nedávala svůj vlastní výklad a svůj vlastní názor. Dnes tomu tak udělám, abych vás pak na závěr poprosila o přerušení projednávání této schůze a o zvážení nebo doplnění hlasování o Lisabonské smlouvě právě o změnu jednacího řádu, která existuje v písemné podobě, která je připravena k projednání jak v ústavněprávním výboru, tak ve stálé komisi pro otázky ústavy, a myslím, že se pak můžeme vrátit k projednávání obou těchto bodů zároveň ve velmi krátké době.

V tom prvním projednávání, kdy jsme už tenkrát na základě žádosti zahraničního výboru přerušili projednávání tohoto bodu, aby se ústavněprávní výbor vyjádřil k otázce takzvaného vázaného mandátu pro vládu ve věcech rozhodování v Evropské unii, jsme rozhodli, že se vrátíme po projednání tohoto bodu a přípravě tisku, respektive úpravy, která změní jednací řád Poslanecké sněmovny, znovu k tisku č. 407, Lisabonské smlouvě pozměňující Smlouvu o Evropské unii.

Já jsem vám tenkrát pokládala jednoduché otázky a nevím, jestli jste jako volení zastupitelé svého lidu si na ně od té doby odpověděli. Já je dnes zopakuji a na některé z nich také odpovím.

Ptala jsem se vás, zda chcete, aby byla zachována možnost jednostranně vypovědět Smlouvu o Evropské unii - ano, či ne. Zda si přejete přesunout pravomocí na Evropskou unii a také to, aby i nadále podléhaly ratifikaci suverénních členských států - ano, či ne. Zda si přejete, aby si Česká republika ponechala v oblasti energetiky a dalších důležitých oblastech právo veta - ano, či ne. Zda si přejete zachovat českým zástupcům právo veta při rozhodování o tom, kolik kdo do Evropské unie platí a kolik z Evropské unie dostává, jak nám to zaručuje stav, který schválili občané České republiky v referendu. Zda si přejete zachovat naši českou Listinu základních práv a svobod, kterou v konečné instanci vykládá náš Ústavní soud, anebo ji nahradit Chartou základních práv Evropské unie. Ptala jsem se vás, zda si přejete, aby o směřování hospodářské politiky rozhodovala nadále Česká republika sama. Ptala jsem se vás, zda si přejete jistotu, že někdy bude mít ještě formou předsednictví Česká republika naději na to, že vnese svůj vlastní pohled a o své vlastní tradice obohatí Evropskou unii. Ptala jsem se vás, zda si přejete zachovat stávající váhu českého hlasu. A ptala jsem se vás, zda si přejete také zároveň zvýšit či nevyšít podíl hlasů jiných evropských států.

Jinými slovy - zda si přejete, aby Evropská unie zůstala zachována ve stávající podobě, případně v podobě, kterou navrhuje tato reformní smlouva, anebo zda si přejete, aby se diskutovalo v rámci Evropské unie o další podobě.

Někdy bývá odpor či námitky, či nevím, jak to nazvat, vůči Lisabonské smlouvě jako mezinárodní úmluvě spojován s námitkami, že ten, kdo si nepřeje Lisabonskou smlouvu, zároveň chce vystoupit z Evropské unie. Já myslím, že tomu tak není a že dokonce nikdo z těch, kteří kritizují některé články nové evropské úmluvy nebo euroústavy číslo 2, chcete-li, nikdy neřekl, že by si přál z Evropské unie vystoupit, a nikdy také neřikal, že něco takového máme učinit.

Stojíme před vážným rozhodnutím, zda jménem občanů České republiky, lidí, kteří nám dali mandát a kteří nám dali důvěru k tomu, abychom za ně správně rozhodovali, zda jménem těchto hlasů rozhodneme o zmenšení váhy České republiky v Evropské unii, o konci národního předsednictví a novém euroministru zahraničí, protože - a možná je správné v této chvíli to říci - přijetí Lisabonské smlouvy a její ratifikace znamená konec předsednictví jednotlivých zemí v té podobě, v jaké je to možné na základě stávajících smluv o Evropě.

(18.20 hodin)

(pokračuje Dundáčková)

Na základě systému, který, jak už jsem říkala, umožňoval, aby i český stát mohl vnášet do činnosti EU své vlastní představy a své tradice. Podle euroústavy číslo 2, tedy Lisabonské smlouvy, mezinárodní úmluvy, kterou dnes probíráme, se do čela Evropské rady postaví nový funkcionář s názvem předseda Evropské rady, nikoliv tedy prezident, ale předseda Evropské rady, a ten bude volen na období dva a půl roku s možností jednoho znovuzvolení. Lze s velkou vahou pravděpodobnosti očekávat, že do této funkce budou zpravidla voleni politici z velkého západoevropského členského státu. Střední a malé

státy EU tak pravděpodobně budou definitivně odštěpeny od možnosti ovlivňovat tvorbu evropské legislativy a politiky.

Euroústava číslo 2 ustanovuje také nově funkci vysokého představitele Evropské unie pro zahraniční politiku. Česká republika tak vznikem této funkce přijde o možnost účinně ovlivňovat zahraniční politiku Evropské unie, a naopak se tedy bude muset podřizovat kursu stanovenému euroministrem zahraničí. Nejsem si jista, zda si vy dokážete představit, jak něco takového bude fungovat. Já se přiznám, že při rozdílných názorech jednotlivých evropských států na řadu zahraničněpolitických otázek si to já osobně dovedu představit jen velmi obtížně.

Euroústava číslo 2 neboli Lisabonská smlouva skoncovává - to je ošklivé slovo, omlouvám se - končí s principem jeden stát, jeden komisař. Dosud platilo v EU pravidlo, že každý členský stát byl v Evropské komisi zastoupen nejméně jedním komisařem, kterého nominovala vláda příslušného členského státu. Euroústava číslo 2, Lisabonská smlouva, chcete-li, zavádí nový systém nominace, který propříště znamená, že při současném počtu 27 členských států bude mít komise pouze 18 členů. Nominace komisařů má pak podléhat principu rotace mezi jednotlivými členskými státy. Bezpochyby to znamená další oslabení vlastně mezi členskými státy a jejich potřebami a zájmy a tvorbou nové evropské legislativy.

Lisabonská smlouva zachovává v plném rozsahu návrh na rozdělení kompetencí mezi Evropskou unií a členskými státy, který již byl obsažen a také velmi kritizován v euroústavě číslo 1. Evropská komise má mít nově následující druhy pravomocí:

Pravomoc výlučnou v oblasti celní unie, pravidel hospodářské soutěže, měnové politiky u států, které mají euro, zachování biologických mořských zdrojů, společné obchodní politiky a uzavírání mezinárodních smluv týkajících se pravomocí Evropské unie. Tyto pravomoci vykonává výlučně Evropská unie, tedy bude vykonávat výlučně Evropská unie.

Pak mají pravomoc sdílenou v oblasti vnitřního trhu, sociální politiky, hospodářské, sociální a územní soudržnosti, zemědělství a rybolovu, životního prostředí, ochrany spotřebitele, dopravy, transevropské sítě, energetiky, prostoru svobody, bezpečnosti a práva, bezpečnosti v oblasti veřejného zdraví, výzkumu vesmíru, rozvojové spolupráce, koordinace hospodářských politik, společné zahraniční politiky a bezpečnostní politiky. Tyto pravomoci mohou vykonávat jak Evropská unie, tak i členské státy. Členské státy vykonávají svou pravomoc v rozsahu, v jakém je unie nevykonala, anebo se je rozhodla přestat vykonávat. Takováto definice sdílených kompetencí umožňuje přebírat Evropské unii téměř všechny důležité kompetence, protože záleží čistě na jejím rozhodnutí, kterých kompetencí se uchopí a kterých nikoliv.

Zůstává oblast podpůrné koordinační či doplňkové činnosti a tam patří ochrana a zlepšování zdraví, průmysl, kultura, cestovní ruch, vzdělávání, civilní obrana, správní spolupráce. Tyto pravomoci má Evropská unie možnost vykonávat, aniž by nahrazovala pravomoc členských států.

Pro Českou republiku bude s velkou pravděpodobností nejvíce problematická otázka energetiky, která se dotýká v konečném důsledku každého občana. O energetické politice se podle euroústavy číslo 2 má na příště rozhodovat v Bruselu, a navíc ještě kvalifikovanou většinou. Česká republika se tak v energetice bude muset podrobit i takovému evropskému energetickému zákonodárství, které pro ni nebude - či nemusí být, chcete-li zmírnit ten dopad - výhodné. Zavádí se další možnost, jak být přehlasován, a to prostřednictvím Rady EU, tedy orgánu, kde jsou zastoupeny jednotlivé členské státy svými resortními ministry. Takové rozhodování má být napříště vykonáváno kvalifikovanou většinou a k přijetí návrhu v takovém případě budou stačit hlasy 55 % členských států reprezentujících 65 % obyvatel Evropské unie. Váha hlasů České republiky se při takovém hlasování sníží z 3,7 % na 2,2 %.

Překvapivě v rámci reformy Evropské unie, která měla přinést - doufám - také úspory, zůstávají zachována tři sídla Evropského parlamentu. Pro zajímavost, podle kvalifikovaných odhadů činí roční náklady na neustálé přesuny Evropského parlamentu mezi třemi sídly, tedy Štrasburkem, Bruselem a sekretariátem v Lucemburku, cca 200 milionů eur. Tedy asi 5,6 miliardy korun. Můžete říci, že momentální kurs je jiný. V každém případě je toto číslo zarážející a je to číslo, které neodpovídá tomu, že by reformní smlouva chtěla dostát svému názvu a být opravdu reformní.

Lisabonská smlouva přesto, že zakazuje jakoukoliv diskriminaci, připouští, že i nadále, až do roku 2011, budou čeští občané na trhu práce v Německu, Rakousku, Francii a dalších zemích diskriminováni.

Pokud snad někteří z vás mají pocit, že té regulace ze strany Evropské unie bylo přehršel, budiž řečeno, že za dobu své existence vyprodukovala Evropská unie legislativu o rozsahu více než 100 tisíc stran textu a většinu z toho v posledních 15 letech. Vzhledem k tomu, že na Evropskou unii budou Lisabonskou smlouvou převáděny další kompetence, a vzhledem k tomu, že tyto kompetence se budou rozhodovat kvalifikovanou většinou, lze očekávat, že regulace ze strany Evropské unie bude čím dále tím více. Řadový občan přitom už nebude mít téměř žádné možnosti, jak se proti tomuto přívalu nové regulace a omezování svobody bránit.

Já teď nebudu nabádat nikoho z vás, aby hlasoval tak, jak budu hlasovat já. Myslím si, že proto jste zástupci svých voličů, občanů, kteří vám dali důvěru, abyste podle svého vědomí a svědomí hlasovali bezpochyby správně a v souladu se svým vlastním svědomím. Nicméně vás velmi prosím, abyste zároveň se hlasováním o Lisabonské smlouvě také zvážili možnost schválit zároveň dokument, který umožní do našeho jednacího řádu včlenit instrumenty, které nám Evropská unie v Lisabonské smlouvě umožňuje využít pro to, abychom měli alespoň nějaký vliv, nebo ten vliv, který budou mít i ostatní státy při rozhodování v rámci EU, a to je podávání žaloby k Evropskému soudnímu dvoru, možnost vázaného mandátu výkonné moci při hlasování o některých rozhodnutích v Evropské radě a v Evropské unii, abychom mohli využít veta vnitrostátního parlamentu a abychom pro to měli dostatečné nástroje v našem právním řádu. Tím teď mám na mysli jednací řád Poslanecké sněmovny, do kterého můžeme ve velmi krátké době vtělit instrumenty, které nám umožní využít těch možností, které nám jako České republice zbudou pro to, abychom po svobodném rozhodnutí Parlamentu České republiky vyjádřili svůj způsob kvalifikovaným způsobem.

(18.30 hodin)

(pokračuje Dundáčková)

Přiklám se na závěr svého projevu k návrhům, které podali předěčníci navrhuující přerušení jednání Poslanecké sněmovny o Lisabonské smlouvě pozměňující Smlouvu o Evropské unii. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuji paní poslankyni Evě Dundáčkové. Nyní je před námi zatím poslední přihláška do rozpravy, a to od paní poslankyně Aleny Páralové. Prosím, paní kolegyně.

Poslankyně Alena Páralová: Děkuji za slovo. Vážená paní místopředsedkyně, členové vlády, kolegyně a kolegové, budu hlasovat proti Lisabonské smlouvě. Mnohokrát jsem před volbami slíbila občanům, že budu hájit zájmy občanů České republiky v Evropské unii, že budu hájit jejich svobodný prostor. Jsem zvyklá i po volbách své sliby plnit.

Musím reagovat na slova, která zde zazněla, že rebelové ODS chtějí společně s Jiřím Paroubkem shodit vládu. Občas jsem označována za rebela, proto chci zdůraznit, že mé hlasování proti Lisabonské smlouvě nemá cokoli společného s jakýmkoliv útokem na vládu a vláda má moji důvěru a bude ji mít i v budoucnu.

Důvody proti schválení Lisabonské smlouvy jsou velmi dobře známé, ale abych uspokojila pana místopředsedu Zaorálka, některé z nich uvedu. Podmínky našeho členství, s nimiž naši občané vyslovili souhlas v referendu o přístupové smlouvě, se Lisabonskou smlouvou zásadně změní.

(V sále je velký hluk, mnozí poslanci stojí a nahlas se baví v hloučcích.)

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Promiňte, paní poslankyně. Dámy a pánové, já jsem řekla, že to je sice poslední vystoupení, ale nemyslím tím, že by tomuto vystoupení měla být věnována menší pozornost než vystoupením předcházejícím. Proto vás všechny žádám důrazně, abyste usedli do svých lavic... (Stojící poslanci zůstávají stát a dále se baví.) Prosím všechny ještě jednou, aby se posadili do svých lavic... a nechali paní poslankyni Páralovou přednést její příspěvek v normální atmosféře.

Poslankyně Alena Páralová: Děkuji, paní místopředsedkyně. Lisabonská smlouva změní nejen mezinárodní postavení České republiky, ale i vnitřní poměry státu. Bude oslabena váha České republiky

při rozhodování, která v Evropské unii probíhají. Demokraticky konstituované orgány našeho státu budou zbaveny možnosti rozhodovat o celé řadě oblastí veřejného života. Rozhodování bude předáno do rukou orgánů Evropské unie, které nepodléhají dostatečné demokratické kontrole. Orgánům Evropské unie bude navíc umožněno, aby své pravomoci nad záležitostmi života naší země a jejích občanů dále rozšiřovaly podle svého uvážení, bez našeho souhlasu.

Mé rozhodování hlasovat proti Lisabonské smlouvě se utvářelo delší čas. Po celou dobu od roku 1998, kdy působím v Poslanecké sněmovně, probíhala tzv. harmonizace našeho práva s právem Evropské unie. S rostoucími obavami sleduji, jak se s každým novým harmonizovaným zákonem zmenšuje svobodný prostor pro občany. Instituce Evropské unie dnes a denně chrlí nová a nová omezení, zákazy a příkazy v podobě nařízení, směrnic, doporučení. Evropa je čím dál tím více omotávána -

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Pardon, paní kolegyně. Já ještě jednou vážně požádám všechny kolegy, aby věnovali pozornost našemu řádnému jednání a nikoliv věcem, které si chtějí domluvit osobně. Pokud mají něco jiného v plánu, ať prosím opustí jednací sál, jinak žádám, aby věnovali svou pozornost pouze tomu, kdo má oprávnění mluvit nahlas, a to je ten, kdo stojí před mikrofonom, to je v tomto případě paní poslankyně Alena Páralová. Žádám všechny kolegy o klid! Prosím, paní kolegyně.

Poslankyně Alena Páralová: Děkuji. Evropa je čím dál tím více omotávána pavučinou předpisů, nepřetržitě spřádanou byrokraty za účelem upevnění jejich vlastních pozic a vyšších příjmů.

Evropská unie s nepřehledným rozložením moci i odpovědnosti dává příležitost lobbistickým skupinám i jednotlivcům prosadit své zájmy na úkor přirozeného uplatnění schopných svobodných jednotlivců.

Jako maják ve spleti milionů stránek nepřehledných předpisů ční právo každého státu uplatnit na některé oblasti právo veta. Právě právo veta je velkou překážkou pro zákulisní neprůhledné dohody, pro diktát silnějšího slabšímu. Lisabonskou smlouvou ztrácí Česká republika právo veta v desítkách oblastí, které jsou pro naše občany stěžejní. Jako příklad uvedu oblast dopravy, energetiky nebo legální migrace.

Evropská unie je společenství demokratických států. V každém z těchto států je moc rozdělena na moc zákonodárnou, moc soudní a moc výkonnou, které se vzájemně vyvažují. V Evropské unii není politická moc vyvážená. Evropskou unii řídí nikým nevolený byrokratický aparát. Nenašla jsem žádnou oblast vnitřní politiky, na kterou by po schválení Lisabonské smlouvy bruselská byrokracie nedosáhla. A to je nebezpečné. Představme si, že občanům se něco nebude líbit, a to zásadně. Budou žádat nás, své poslance, abychom zjednali nápravu. A my jim budeme muset sdělit, že náprava možná není, protože je to takto upraveno legislativou Evropské unie, která je již dnes v mnoha oblastech nadřazena našim zákonům. Obávám se, že v takovém prostředí mohou být občané čím dál tím více naštvaní, až si nakonec zvolí populistické extremisty.

Jsem pro takovou Evropu, jakou si přejí občané jednotlivých států. Proto nemohu s čistým svědomím pro Lisabonskou smlouvu hlasovat. Občané Evropy nepřijali v referendu Ústavu pro Evropu. Proto jim pro jistotu byla upřena možnost vyjádřit se v referendu, aby neměli možnost Lisabonskou smlouvu zamítnout.

Dámy a pánové, rozhodnutím o Lisabonské smlouvě rozhodujeme o ztrátě suverenity České republiky. Rozhodnutím o Lisabonské smlouvě rozhodujeme o budoucích generacích, které nás budou soudit.

Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuji paní poslankyni Aleně Páralové. Dámy a pánové, chci avizovat, že se také hlásil pan poslanec Sobotka, ale před ním má s faktickou poznámkou prostor pan poslanec Vítězslav Jandák. Prosím, máte dvě minuty ke své poznámce.

Poslanec Vítězslav Jandák: Děkuji, více než dvě minuty to nebude. Já bych chtěl poděkovat paní kolegyni Páralové za rovnost, za to, že tady řekla "já pro to hlasovat nebudu". Aspoň trošku upřímná slova z pravice. Ale mně je jí líto, protože ona se nikdy nedočká hlasování. Tady se bude hrát vládní postrkovaná. Tu budeme hrát až do voleb. Ale víte, trošku mě to zaráží, jaké máte vztahy v ODS. Z

jakého důvodu jste nezastavili premiéra, když jel do Bruselu a tam to podepsal - a vy ho teď necháte ve štychu! To není správné!
Děkuji vám.

[Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová](#): To byla faktická poznámka pana poslance Jandáka. Nyní žádal o slovo pan poslanec Bohuslav Sobotka.

[Poslanec Bohuslav Sobotka](#): Děkuji. Vážená paní místopředsedkyně, vážené kolegyně, kolegové, vážená vládo, pokud již nejsou žádné další přihlášky do rozpravy, dovoluji mi, abych ještě před ukončením rozpravy požádal jménem poslaneckého klubu sociální demokracie o 30 minut na poradu poslaneckého klubu. Děkuji.

[Místopředsedkyně PSP Miroslava Němcová](#): Ano. Tím pádem to znamená jednu jedinou věc: pro dnešní den, dámy a pánové, končíme. Sejdeme se zítra ráno v 9 hodin a budeme pokračovat v přerušené rozpravě k návrhu, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Lisabonská smlouva.
Přeji vám příjemný večer.

(Jednání skončilo v 18.40 hodin.)